

MINETTE

WALTERS

BAČVA BARUTA

Walters Minette - Bačva baruta

The Daily Telegraph

Uhićen ubojica

Patrick O'Riordan, 35, nezaposlen irski radnik, optužen je sinoć za umorstvo Lavinije Fanshaw, 93 i njezine njegovateljice Dorothy Jenkins, 67. Među mještanima maloga Sowerbridgea, u kojem O'Riordan i njegovi roditelji žive već petnaest godina, ta su umorstva izazvala provalu gnjeva. Dvije starice umorene su brutalnim udarcima, nakon što je Dorothy Jenkins u subotu navečer osujetila provalu. Tko god ih je ubio, taj je čudovište, izjavio Srijeda, 24. lipnja 1998. iz Sowerbridgea je jedan od mještana. Lavinia je bila nemoćna starica, prikovana za postelju zbog Alzheimerove bolesti, koja ne bi ni mrava zgazila. Policija je morala upozoriti mještane da ostanu mirni nakon što se proširila vijest o O'Riordanovu uhićenju i mnoštvo se okupilo pred kućom njegovih roditelja. Nećemo dopustiti da građani uzmu zakon u svoje ruke, objasnio je predstavnik policije. O'Riordan nije će optužbe.

Prvo poglavlje

23.30 Ponedjeljak, 8. ožujka 1999.

Čak i u pola dvanaest navečer središnja vijest na mjesnom radiju bio je prvi dan u procesu protiv Patricka O'Riordana. Izmoždena nakon četrnaest sati naporna rada, slušala ih je Siobhan Lavenham u mraku svoga automobila dok se uskim seoskim uličicama vraćala u Sowerbridge.

O'Riordan se smješкао dok je slušao optužbe... potresne detalje zločina, kada su devedesetogodišnja Lavinia Fanshaw i njezina njegovateljica brutalno izudarane na smrt, a zatim je s prstiju gđice Fanshaw strgnuto prstenje...

Ogrebotine i masnice na licu optuženoga, vjerojatno nastale u borbi s jednom od žena... zločin iz pohlepe, koji je izazvalo poznato O'Riordanovo ogorčenje zbog bogatstva gđice Fanshaw... ne može objasniti gdje je bio u vrijeme ubojstva... primjerci nakita nađeni u kući obitelji O'Riordan, gdje tridesetpetogodišnji Irac još uvijek živi s roditeljima... Siobhan je svladala malodušnost. Isključila je radio i usredotočila se na vožnju. Irac... Je li to bio namjeran pokušaj da se raspiri rasna mržnja, pitala se, ili tek nesmotrenost? Bože, kako mrzi novinare! Uvjereni da će ga proglasiti krivim, nagnuli su prošloga tjedna na Sowerbridge poput jata skakavaca kako bi unaprijed prikupili građu za svoje reportaže. Naravno, našli su prljavštine u izobilju, gotovo cijeli Sowerbridge nije imao raditi što drugo nego zasipati ih najgorim pričama o obitelji O'Riordan.

Razmišljala je o tome kako ju je Bridey, onoga dana kada su Patricka uhitili, preklinjala da ih ne ostavi na cjedilu. Ti si jedna od nas, Siobhan. Skroz naskroz Irkinja, bez obzira na to što si se udala za Engleza. Znaš našega Patricka. Ni muhu ne bi ubio. Zar bi on, koji ni na svoga oca nikada nije digao ruku, nasmrtno izudarao gospođu Fanshaw? A dok je još mogao s rukom, Liam je bio gadan. Moj Bože, toliko je puta izrhlatio Patricka štapom kad bi se napio! Ali Patrick mu se ni jedan jedini put nije suprotstavio.

Zastrašujuće je kad čovjeka podsjećaju na veze koje ga povezuju s drugima, pomislila je Siobhan dok je gledala van kroz prozor Bridevine kuće u tihu, gnjevnu gomilu što se okupljala na ulici. Je li to stoje Irkinja dovoljan razlog da stane na stranu čovjeka koji je osumnjičen za umorstvo bolesne starice prikovane za postelju i žene koja se za nju skrabila?

Patrick priznaje da je potkrađao Laviniju reklaje Siobhan.

Niz Bridevine naborane obraze počele su kliziti suze. Ali, nikakvo prstenje on nije ukrao rekla je. Samo jeftine drangulije, nije ni znao da su bezvrijedne. Svejedno, to je ipak krađa.

Majko Božja, mislite da ja to ne znam? Ispružila je ruke zaklinjući. Siobhan, lopov možda jest, ali ubojica nije.

A Siobhan joj je povjerovala, jer joj je htjela vjerovati. Patrick je možda imao mnogo mana, ali nikada nije vidjela daje bio nasrtljiv ili opak... previše lijen, mnogi bi rekli, no nju i djecu uvijek bi nasmijao svojim pričama o Irskoj,

osobito onima u kojima su se spominjale vile i vrčevi puni zlata skriveni na kraju duge. Nije mogla zamisliti da se mogao pretvoriti u zvijer koja uzima čekić i udara.

Možda ipak..

U mraku automobila razmišljala je o razgovoru koji je prošloga mjeseca vodila s inspektorom u policijskoj postaji u Hampshireu. Steklaje dojam da gaje zbunilo što mu je obrazovana i dobro situirana mlada žena došla požaliti se zbog ravnodušnosti policije prema neprilikama koje proživljavaju ORiordanovi. Sada se pitala zašto ga već prije nije potražila. Zar je doista bila tako nespremna čuti istinu?

Srijeda, 11. veljače 1999.

Detektiv je odmahnuo glavom. Gospođa Lavenham, doista ne razumijem o čemu govorite.

Siobhan je ljuti to uzdahnula. Ah, za boga miloga! O kampanji mržnje koja se vodi prema tim jadnim ljudima. Mazarijama na njihovoj kući, anonimnim pozivima u kojima im prijete paležom. Bridey O'Riordan ne usuđuje se više izaći na cestu, boji se da će je napasti. U Sowerbridgeu se vodi rat, inspektore, koji je sve žešći stoje bliži dan Patrickova suđenja, ali vi o tome pojma nemate. Zašto ništa ne poduzimate? Zašto ne reagirate na Bridevine telefonske pozive? Pogledao je na list papira koji je ležao pred njim na pisaćem stolu. U devet mjeseci koliko je Patrick u istražnom zatvoru, gospođa O'Riordan zvala nas je pedeset tri puta rekao je a u samo trideset slučajeva razlog je bio dovoljno ozbiljan da nekoga pošaljemo ispitati o čemu se radi. U svakom od tih slučajeva dežurni je policajac u izvještaju objasnio da je gospođa Bridey samo uzalud tratala vrijeme policije. Slegnuo je ramenima kao da se ispričava. Jasno mi je da vam to nije drago čuti, ali zbog toga bismo je mogli i tužiti. Nepotrebno rasipanje vremena policije ozbiljan je prekršaj.

Siobhan je mislila na mršavu ženicu u invalidskim kolicima, čiji je strah bio toliko stvaran da je neprestano drhtala. Ubit će nas, Siobhan stalno je ponavljala. Čujem ih kako se usred noći šuljaju u vrtu i mislim kako Liam i ja ne možemo učiniti ništa ako odluče ući. Samo se još u Boga uzdajemo.

Ali, tko su ti ljudi, Bridey?

Nasilnici koje su na nas razjarili Haversleevi i gospodin Jardine rekla je žena i zaplakala. Tko bi drugi bio?

Siobhan je sklonila s lica dugu tamnu vlas i mrko pogledala inspektora. Bridey je stara i nepokretna i nasmrtno prestrašena. Telefon ne prestaje zvoniti. Kada se javi, netko samo dugo šuti, ili joj prijete da će je ubiti. Liamova jedina reakcija jest da se svake večeri napije dok ne odrveni pa se ne mora suočiti sa svime što se događa. Nestrpljivo je odmahnuo glavom.

Cynthia Haversley i Jeremy Jardine, koji čini se kontroliraju sve što se zbiva u Sowerbridgeu, praktički su dali punomoć mjesnim mladićima da ORiordanovima život pretvore u pakao. Bridey se trza na svaki zvuk, na svaku

sjenu. Treba joj zaštita i doista ne razumijem zašto joj je ne pružate. Gospođu Lavenham, ponudili smo im siguran smještaj, ali odbili su. Da, zato jer se Liam boji za njihovu kuću ako nitko ne bude stanovao u njoj. Istoga trena bila bi uništena... Znete to dobro kao i ja. Ponovno je slegnuo ramenima, ovaj put više ravnodušno nego u znak isprike. Žao mi je rekao je ali mi ništa ne možemo učiniti. Da se neki od tih napada doista dogodio... No, onda bismo imali nešto opipljivo od čega bismo mogli početi. Ali, ORiordanovi ne mogu nam reći ime nijednoga od tih navodnih huligana... Samo tvrde da su to neki momci iz okolnih mjesta.

I što bi to trebalo značiti? upitalaje ogorčeno. Da moraju prvo umrijeti prije negoli prijetnje ozbiljno shvatite?

Ne, naravno ne odgovorio je. Ali moramo dobiti neku potvrdu da te prijetnje stvarno postoje. Kako sada stvari stoje, čini se da je sve to samo u njezinoj glavi.

Optužujete li vi to Bridey da laže? Licem mu je preletio smiješak. Nikad nije bila nesklona zaobići istinu kada joj je bilo u interesu, gospođu Lavenham. Siobhan je odmahнула glavom. Kako možete takvo što reći? Jeste li ikad s njome razgovarali? Poznajete lije uopće? Za vas je ona samo majka jednog kradljivca i ubojice.

To nije ni pošteno ni točno. Izgledao je beskrajno umoran, poput optuženika koji po stoti put mora odgovoriti na istu optužbu. Bridey poznajem već godinama. To je sastavni dio našega posla. Kad s nekim imate posla tako često kao što sam ja imao s Liamom, prilično dobro upoznate i njegovu ženu. Nagnuo se naprijed, laktova oslonjenih na koljena i ovlaš sklopio ruke pred sobom. A nažalost, s Bridey je sigurno jedno čovjek joj ni riječ ne može vjerovati. Možda to nije njezina krivnja, ali je činjenica. Nikada nije imala hrabrosti govoriti istinu jer bi je ona njezina životinja od muža gotovo nasmrt izmlatio pri samoj pomisli na to.

Siobhan je bila zgranuta njegovom izravnošću.

Govorite o stvarima koje su davno prošle reklaje.

Otkako se ne može služiti desnom rukom, Liam nikoga nije udario.

A znate li kako se to dogodilo?

Imao je prometnu nezgodu.

To vam je Bridey rekla? Da.

Ali, to nije točno uzvratilo je osorno. Kada je Patricku bilo dvadeset, svezao je Liamu ruku za ploču stola i čekićem mu smrskao ručni zglob. Bio je toliko izvan sebe, daje majku, kada se pokušala umiješati, gurnuo kroz prozor.

Prijelom zdjelice bio je tako gadan da više nije mogla hodati. To je razlog zbog kojeg je u kolicima i zbog kojeg se Liam više ne može služiti desnom rukom.

Patrick se jeftino izvukao, na suđenju se branio time da gaje otac, koji je s njim uvijek bio grub, izazvao. Odležao je za to nepune dvije godine.

Siobhan je odmahнула glavom. Ne vjerujem vam.

Ali je istina. Umorno je protrljao lice. Vjerujte mi, gospođu Lavenham.

Ne mogu uzvratilaje kratko. Niste vi živjeli u Sowerbridgeu, inspektore. U cijelome selu nema čovjeka koji ORiordanove nema na zubu. Takva bi sočna priča već milijun puta bila prežvakana. Vjerujte vi meni.

Za to nitko ne zna. Trenutak ju je šutke gledao, a zatim spustio pogled.

Dogodilo se u Londonu, ima tome petnaest godina. Bio sam novajlija u Metropolitan policiji, a Liam je bio na popisu deset najtraženijih osoba. Trgovao je starim željezom i imao je prste u svim mogućim mutnim poslovima dok ga Patrick nije zauvijek izbacio iz igre. Kada je mali morao u zatvor prodao je trgovinu, a zatim pokupio Bridey i došao ovamo početi nov život. A kada se nakon zatvora Patrickvratio roditeljima, priča o prometnoj nezgodi već je bila opće prihvaćena.

Ponovno je odmahнула glavom. Patrick je ovamo došao iz Irske, nakon ranjavanja u terorističkom bombaškom atentatu.

Ne, ne, gospođo Lavenham, to mu je bila osveta za krađu. Kolega iz ćelije razrezao mu je lice britvom. Koliko je meni poznato, Patrick nikada nije kročio u Irsku.

Nije odgovorila. Samo je ritmički prelazila rukom po suknji pokušavajući se pribitati. Ah, Bridey, Bridey...Jesi li mi lagala?

Inspektor ju je suosjećajno promatrao. Ništa se ne događa u zrakopraznom prostoru, gospođo Lavenham.

A to bi trebalo značiti..

Daje Patrick ubio gospođu Fanshaw zastao je a to znaju i Liam i Bridey. Naravno, moglo bi se reći da je to što ga je otac tjelesno zlostavljao u djetinjstvu probudilo u njemu gnjev koji više nije mogao svladati taje obrana upalila nakon napada na Liama ali mislim da neće upaliti kod porote kada su žrtve dvije nemoćne stare žene. I to je razlog zašto Bridey skače na svaku sjenu. Zna da je praktički potpisala smrtnu presudu gospođi Fanshaw jer je tajila kakav je zapravo Patrick, a sada se nasmrtno boji da će se to saznati. Kratko je zašutio. Sto će u tijeku suđenja zacijelo izaći na vidjelo.

Ima li pravo, pitala se Siobhan. Je li razlog Brideyina straha zapravo osjećaj krivnje? To policiju ne oslobađa odgovornosti za njihovu sigurnost rekla je.

Ne, složio se samo što mi ne vjerujemo daje njihova sigurnost ugrožena.

Iskreno govoreći, dokazi koje zasada imamo upućuju na to da iza te kampanje mržnje stoji sam Liam. Natpisi na kući pojavljuju se noću, a u Liamovoj šupi našli smo barem stotinu boca takvih sprejeva. Nitko nikada nije viđen kako ih piše, a kada nas Bridey nazove, počinitelji su odavno otišli. Ne znamo zvoni li im stalno telefon kako tvrde, ali znamo daje, kad god su im prijekali, Bridey bila sama u kući. To je sama priznala. Mislim daje Liam sam naziva.

Ali, zašto bi to činio? upitala je zbunjeno.

Možda zato da bi utjecao na tijek suđenja ponudio je odgovor. Njegov je misaoni sklop, gospođo Lavenham, drukčiji od vašega i moga. Ne bi bilo nimalo čudno da sam uništi Kilkenny Cottage ako zaključim da će to Patricku donijeti sućut porote.

Može li mu vjerovati? Je li Liam toliko domišljat? Rekli ste prije da ste s njim uvijek imali posla. Zašto? Stojte učinio?

Sve moguće vezano za automobile. Krađa. Krivotvorenje isprava. Lažna kilometražna. Što god se dogodilo, mogli ste biti sigurni daje u tome Liam imao svoje prste. Taj posao sa starim željezom bio je tek paravan. Kako rekoh, zapravo je najviše zarađivao švercom automobila.

Govorite o vremenu dok je još živio u Londonu?

Da. Trenutakje razmišljala. Je li zbog toga bio zatvaran?

Jednom ili dvaput. Uglavnom se uspijevaio nekako izvući. U to je doba imao novca, mnogo novca, paje mogao sebi priuštiti najboljeg odvjetnika. Dovezao je i ovamo neke automobile, vjerojatno da i tu počne sa starom rabotom, ali nakon što mu je Patrick smrskao ruku nije više bio isti čovjek. Koliko sam čut, nije više pokretao nikakav posao i sada živi jedino od invalidnine. Nitko ga ne bi htio zaposliti. Previše je nepouzdan da bi zadržao radno mjesto. Baš kao i sin mu.

Shvaćam rekla je Siobhan polako.

Čekao je misleći da će nastaviti, a kada nije, rekao je Vuk dlaku mijenja, gospođu Lavenham, ali ćud nikada. Volio bih da mogu reći štogod drugo, ali predugo sam u policiji da bih povjerovao u tu mogućnost.

Je li policija ikad namjeravala dati O'Riordanovima priliku da počnu iznova, inspektore?

Slabašno se nasmiješio. O, da... činili smo to petnaest godina. A onda je Patrick ubio gospodu Fanshaw.

I vi ste u to sigurni?

Potpuno odgovorio je. Učinio je to onim istim čekićem kojim je osakatio oca. Sjetila se užasa koji je obuzeo cijelo selo kada je prošloga lipnja mljekar, koji je zamijetio da su u nedjeljno jutro ulazna vrata kuće otvorena, ušao i našao dva trupla. Nakon toga u kući su bili jedino policajci i Lavinijin unuk, ali selom su se počele širiti priče o pokolju Lavinijin mozak bio je rasut po zidovima njezine sobe, a njegovateljica je ležala u kuhinji u lokvi krvi. Bilo je nezamislivo da bi takvo što mogao učiniti netko iz Sowerbridgea pa se pretpostavilo da su Manor House odabrali huligani iz okolice kako bi pokrali staricu.

Nikome nije bilo posve jasno zašto je policija tako brzo osumnjičila Patricka O'Riordana. Govorkalo se kako su po cijeloj kući našli njegove otiske prstiju a u kuhinji njegovu kutiju s alatom, no Siobhan je oduvijek mislila daje policija dobila neki mig. Bez obzira na razlog, stvar se razjasnila kada je izdan nalog za pretres i kada su ispod podnih dasaka u Patrickovoj sobi našli Lavinijin nakit. Odmah su ga službeno optužili za umorstva.

Kako se moglo i predvidjeti, šok je prerastao u bijes, a budući daje Patrick bio u zatvoru, sav gnjev mještana sručio se na Liama i Bridey. U Sowerbridgeu ih nikada nisu voljeli da, čovjek se zapravo pita kako su takvi primitivci mogli sebi priuštiti kuću u živopisnom Hampshireu i što taj svijet uopće traži tu ali nakon umorstava preraslo je to u duboku mržnju. Da ih se moglo izbrisati s lica

zemlje, nitko u selu ne bi imao ništa protiv. I tako je dvoje staraca živjelo u društvenom brisanom prostoru u kojem su doživljavali samo poglede pune mržnje i ledenu šutnju.

Je li Liam doista mogao biti tako glup da u takvim okolnostima raspiri mržnju protiv sebe i svoje obitelji pišući protuirske poruke na kući?

Ako je Patrick doista ubojica, zašto onda Lavinijino briljantno prstenje nisu našli u Kilkenny Cottageu? upitala je inspektora. Zašto ste našli jedino bižuteriju?

Tko vam je to rekao? Bridey? Da.

Pogledao ju je gotovo sućutno.

Bojim se da vam je slagala, gospođu Lavenham. To dijamantno prstenje također smo našli u kući.

Drugo poglavlje

23.45 Ponedjeljak, 8. ožujka 1999.

Siobhan je već prije nekog vremena vidjela narančastu svjetlost na noćnome nebu prije negoli je njezin umorni mozak počeo reagirati i pitati se što bi to bilo. Jesu li to svjetla? Kakva zabava? Požar, pomislila je užasnuto dok se približavala prvim kućama Sowerbridgea i vidjela kako iskre frcaju u zrak poput vatrometa. Kada je došla do zavoja kod crkve usporila je svoj Range Rover. Znalaje da to mora biti kuća ORiordanovih i najradije bi bila okrenula auto i odvezla se, kao daje nijekanje moglo išta promijeniti. Ali, sada je već vidjela kako plamen liže pročelje kuće i znala je daje za tako jednostavno rješenje prekasno. Usku ulicu ispred nje zapriječio je policijski auto i, s osjećajem tjeskobe, na znak baterijske svjetiljke popela se na travnati rub iza ulaza u crkveno dvorište.

Kada je policajac prišao spustila je prozor i osjetila toplinu vatre koja joj je opalila lice poput saharskog vjetra. Živite u Sowerbridgeu, gospođu? upitao je. Bio je u kratkim rukavima, a čelo mu je bilo orošeno znojem. Čudnovato da mala kuća udaljena

dvjestotinjak metara može donijeti toliko vrućine u hladnu ožujsku večer.

Da. Pokazalaje u smjeru požara. Na imanju Fording. To je još oko kilometar iza raskrižja.

Nakratko je uperio svjetiljku u njezine oči njegovu znatiželju, pretpostavila je, probudio je njezin mekan dublinski naglasak a zatim snop svjetlosti spustio na kartu mjesta i okolice. Bilo bi bolje da se vratite i pođete obilazno savjetovao ju je. Tako ćete izgubiti manje vremena.

Ne mogu. Naš kolni izlaz izlazi na cestu kod Kilkenny Cottagea. Drugog prilaza kući nema. Prstom je pokazala na kartu. Tu. Kojim god putom pošla, uvijek se moram vratiti do raskrižja.

U retrovizoru je vidjela prednja svjetla još jednog automobila koji je došao do

zavoja. Pričekajte trenutak, molim. Odmaknuo se i baterijskom svjetiljkom dao znak vozaču da skrene na travnati rub.

Siobhan je gledala kroz prednje staklo prizor kaosa i uništenja koji se ukazao pred njom. Činilo se da se okolo mota mnogo ljudi, ali bila je zaslijepljena svjetlošću plamena, a zbog svjetlucanja vode na asfaltu nije mogla dobro razlučiti što je stvarnost a što odsjaj. Hrđave olupine starih automobila, razbacane po posjedu ORiordanovih ostaci Liamova jedinog pokušaja da pokrene posao vidjeli su se kao oštri obrisi na svjetlu i Siobhan je pomislila kako je Cynthia Haversley imala pravo kada je rekla da nisu tek šaka u oko nego i opasnost u slučaju požara. Cynthia je bila silno zabrinuta zbog benzina, ali ako gaje u zahrđalim spremnicima uopće još bilo, nije se zapalio. Prava opasnost ležala je u tome što su stari automobili otežavali dvojim vatrogasnim kolima prilaz kući pa su vatrogasci trošili mnogo vremena i truda kako bi do nje dovukli šmrkove. Siobhan se pitala ima li uopće ikakvih izgleda da se kuća spasi.

Zabrinuta za svoja dva sinčića i Rosheen, djevojku koja ih je čuvala, koji su bili sami u kući, nestrpljivo je lupkala prstima po upravljaču.

Sto ću sad? upitala je policajca koji se vratio postoje drugog vozača nagovorio da pođe obilazno. Moram kući.

Ponovno je pogledao na kartu. Iza crkve i župnoga dvora vodi pješačka staza. Ako nemate ništa protiv pješaćenja, predlažem da automobil ostavite u dvorištu pred crkvom i pođete tim putem. Zamolit ću radiovezom nekog od kolega na drugoj strani raskrižja da vas otprati do vašega kolnog ulaza. Ako niste za to, bojim se da ćete morati ostati ovdje dok se cesta ne raščisti, a to bi moglo potrajati satima.

Idem pješice. Mašila se za ručni mjenjač, a onda pustila dajoj ruka padne. Nitko nije ozlijeđen, zar ne?

Ne. Vlasnici nisu bili u kući.

Siobhan je kimnula. Praćeni budnim pogledom mještana Liam i Bridey otišli su toga jutra u svom prastarom kombiju uz zlobne zvižduke i povike. ORiordanovi će ostati u Winchesteru dok suđenje ne završi.

Da, tako smo čuli rekao je policajac.

Siobhan je gledala kako iz džepa vadi malu bilježnicu. Znači, očekivali ste takvo što? Hoću reći, svi su znali da u kući nema nikoga.

Okrenuo je praznu stranicu. Trebat ću vaše ime, gospođo.

Siobhan Lavenham.

I registracijski broj automobila, gospođo Lavenham, molim vas.

Rekla mu je broj. Niste mi odgovorili na pitanje rekla je mirno.

Podigao je pogled prema njoj, ali nije mogla odgonetnuti izraz u njegovim očima. Koje pitanje?

Pomislilaje daje na njegovu licu vidjela smiješak i to ju je rasrdilo. Vama nije uopće sumnjivo da kuća izgori tek stoje Liam otišao?

Namrštio se. Ne razumijem, gospođice Lavenham.

Gospođa Lavenham rekla je razdražljivo. Savršeno dobro znate o čemu govorim. Liam dobiva prijetnje da će im zapaliti kuću sve otkako je Patrick uhićen, ali policiju to uopće ne zanima. Nije ni pokušavala prikriti srdžbu. Sudi se njihovu sinu, za boga miloga, ne roditeljima, iako se to prema ponašanju engleske policije ne bi moglo reći. Povukla je mjenjač i odvezla se nekoliko metara do ulaza u crkveno dvorište, gdje je parkirala u zavjetrini pokraj zida i zatvorila prozor. Upravo kada je htjela otvoriti vrata, netko ih je otvorio izvana. Što mi zapravo želite reći? upitao je policajac kada je izašla.

Sto vam želim reći? Pustila je da se njezin irski naglasak dobro osjeti. Slušate li vi mene uopće? Aja sam mislila daje moj engleski dobar kao i vaš.

Bila je visoka koliko i pozornik, izrazito zgodna žena, i on je porumenio.

Nisam tako mislio, gospođo Lavenham. Htjedoh reći, želite li reći daje požar podmetnut?

Naravno daje podmetnut uzvratila je vezujući dugu smeđu kosu vrpcom na zatiljku i podižući ovratnik kaputa kako bi se zaštitila od vjetra što je dvjesto metara dalje razbuktavao požar. Ili mislite da nije?

Možete li to dokazati?

Mislila sam daje to vaš posao.

Ponovno je otvorio bilježnicu. Izgledao je više kao kakav marljiv učenik nego kao predstavnik zakona. Zna li tko bi mogao biti odgovoran za to?

Posegnula je u automobil za svojom torbicom. Vjerojatno oni isti ljudi koji su na zidu njihove kuće napisali IRSKO SMEĆE rekla je, zalupila vratima i zaključala ih. Ili možda oni koji su prije dva tjedna noću upali u kuću i smrskali Bridevinu figuricu Bogorodice s Djetetom, a onda se popisali po krhotinama na sagu. Tko zna? Izgledao je iskreno zabrinut zbog njezinih riječi. Ah, zaboravite rekla je mrzovoljno. Kasno je i umorna sam, želim otići kući svojoj djeci.

Možete li sada nazvati da ne zaglavim tamo prijeko?

Nazvat ću iz auta. Krenuo je, a onda se zaustavio. Izvijestit ću o ovome što ste mi rekli gospođo Lavenham, uključujući i vaše mišljenje da policija nesavjesno obavlja svoju dužnost.

Slabašno se nasmiješila. Je li to prijetnja ili obećanje, pozornice?

Obećanje.

Tada se mogu samo nadati da ćete biti bolje sreće od mene. Vaši su kolege toliko reagirali na moja upozorenja, da sam slobodno mogla govoriti i galski. Krenula je prema pješačkoj stazi.

Pritužbe se moraju dati napismeno povikao je za njom.

Ah, učinila sam to rekla mu je preko ramena.

Irkinja možda jesam, ali nisam nepismena.

Nisam mislio...

Ostatak njegove isprike nije više čula. Već je bila zamaknula za ugao crkve. Četvrtak, 18. veljače 1999.

Prošlo je nekoliko dana prije negoli je Siobhan smogla snage suočiti Bridey s onim stoje saznala od inspektora. Pri samoj pomisli na to osjećala se poput

kradljivca. Tajne su nešto tako osobno kad čovjek razotkrije djelić osobe koji nije mogao otkriti, mijenja se u trenu i njegov odnos prema cjelini. Ali, nepovjerenje je nagrizalo njezinu naklonost i trebalo joj je da se uvjeri kako Bridey i dalje vjeruje u Patrickovu nedužnost.

Pošla je za staricom u invalidskim kolicima u dnevni boravak i sjela na rub prljave sofe, na kojoj je

Liam uvijek ležao u svojem radnom kombinezonu punom masnih mrlja kada bi se vratio nakon sati provedenih ispod neke od svojih krtija. Siobhan je bilo zagonetno što radi pod njima nijedan od tih starih automobila nije izgledao kao daje u voznom stanju i katkada se pitala ne služe li mu tek kao zaklon pod kojim će prospavati dan. Cesto sejadao kako zbog ozlijeđene ruke, koju je držao u džepu kako je ne bi izlagao znatiželjnim pogledima, ne može zarađivati, no zapravo je bio lijen čovjek koji se morao dići jedino kada je svoju ženu prebacivao iz invalidskih kolica na suvozačko sjedalo njihova starog Forda. Lijeva mu je ruka potpuno zdrava frktala bi prijezirno Cynthia Haversley gledajući redovitu malu pantomimu ispred Kilkenny Cottagea. Ponaša se tako da bi čovjek pomogao kako nema obje ruke!

Osobno, i pomalo zabavljajući se, Siobhan je nagađala da su te namijenjene isključivo poštovanoj gospođi Haversley, koja nije skrivala koliko joj smeta što ORiordanovi žive tako dobro od socijalne pomoći. I zašto jedna žena, koja ima toliko snažne ruke da se popne stubama na stražnjici, kako je Bridey činila svake večeri, ne može sama iz kolica ući u auto?

Dnevni boravak Bridey je tu sobu nazivala salonom bio je pretrpan vjerskim predmetima na kaminu

je stajala Bogorodica s Djetetom ukrašena cvijećem, na jednome zidu visio je velik drveni križ, na drugom reprodukcija Svjetlosti svijeta Williama Holmana Hunta, a s neke kuke krunica. Siobhan, kojoj je vjera bila više kušnja negoli utjeha, u toj je prostoriji uvijek osjećala neku vrstu religiozne klaustrofobije zbog koje je jedva čekala izaći i udahnuti svjež zrak.

U normalnim se okolnostima putovi ORiordanovih, potomaka kotlokrpa lualica i Siobhan Lavenham rođene Kerry, kćeri irskog zemljovlasnika, nikada ne bi sreli. Kada su ona i suprug Ian prvi put posjetili imanje Fording i zaljubili se u nj, Siobhan se naježila ugledavši zapuštenu kuću ORiordanovih i točno pogodila kakvi ljudi žive ondje. Irski Cigani, rekla je.

Hoće li ti to smetati? upitao je Ian.

Jedino ako ti ljudi pomisle da smo u rodu odgovorila je kroza smijeh, ni na trenutak ne pomislivši da se to može dogoditi.

Brideyin uobičajen izraz lica podsjećao je Siobhan na premlaćena psa i inspektorove optužbe iznijela je nevoljko, upitavši Bridey je li lagala o prometnoj nezgodi i o tome da Patrick nikada nije digao ruku na oca. Stara se žena odmah rasplakala, kršeći ruke u krilu kao da se, poput lady Machbeth, želi oprati od grijeha.

Kad sam to učinila, Siobhan, bilo je to samo zato da biste mislili dobro o nama.

Vi ste draga mlada dama i imate dobro srce, ali nikada ne biste dopustili Patricku igrati se s vašom djecom da ste znali što je učinio ocu, i ne biste primili Rosheen u kuću da ste znali daje njezin stric Liam donedavno bio lopov. Trebali ste mi vjerovati, Bridey. Nisam otpustila Rosheen kada su Patricka zatvorili zbog umorstva. Mislite li daje ne bih bila uposlila samo zato jer je Liam jednom bio u zatvoru?

Da, jer bi vas muž na to nagovorio odvrtila je Bridey i pogodila istinu. Nikada nije bio sretan što je Rosheen u rodu s nama. Njemu nije ništa značilo to stoje odrasla u Irskoj i nije nas poznavala dok niste rekli da može doći ovamo i raditi kod vas.

Nije imalo smisla poricati. Ian je podnosio Rosheen O'Riordan radi Siobhan i zato jer su je voljeli njegovu sinovi, ali da se njega pitalo, radije bi se odlučio za dadilju iz građanske obitelji. Rosheenin ležeran odnos prema odgoju djece, koji je potjecao iz iskustva njezina vlastita djetinjstva u trosobnoj kućici u brdima Donegala... Djeca su spavala po četvero u istoj postelji a igre su bile pustolovne, bezbrižne i zabavne. To je bilo toliko različito od strogoga odgoja koji je on prošao, daje zbog toga bio stalno sumnjičav.

Djeca će postati divljaci govorio bi. Ne postavlja im granice. A Siobhan bi onda pogledala svoje zadovoljne, živahne sinove i pitala se zašto Englezi toliko drže do tlačenja.

Zabrinut je za svoju djecu, Bridey, osobito otkad je Patrick u pritvoru. I mi dobivamo telefonske pozive, znate. Svi znaju da mu je Rosheen rođakinja. Sjetila se prvog takvog poziva. Podigla je slušalicu u kuhinji, dok je Rosheen spravljala večeru za djecu i zaprepastila se čuvši bujicu protuirskih pogrda koja ju je zasula. Zapanjeno je pogledala Rosheen i na prestrašenu izrazu njezina lica shvatila da to nije bio prvi takav poziv. Nakon toga dala je ugraditi telefonsku sekretaricu i zabranila je Rosheen javljati se na telefon prije nego što čuje tko je na vezi.

Bridey je tužno pogledala prema Bogorodici na polici iznad kamina. Svakoga dana molim za vas, Siobhan, baš kao što molim za našega Patricka. Bog zna da nikada nisam htjela da jedna dobra dama poput vas doživi ovakve neprilike. A zašto sve to? Je li možda grijeh biti Irac?

Siobhan je uzdahnula u tišini. To stoje Bridey stalno naziva damom išlo joj je na živce. Nije sumnjala u Bridevinu vjeru, kao ni u to da svakodnevno moli, ali sumnjala je u to da Bog može učiniti da se umorstvo Lavinije Fanshaw deset mjeseci nakon događaja nije dogodilo. A ako je Patrick bio kriv, a Bridey je to znala...

Ne radi se o tome jesi li Irac ili ne rekla je neuvijeno nego o tome je li Patrick ubojica ili nije. Bilo bi mi mnogo draže da ste bili iskreni sa mnom, Bridey. Trenutačno ne vjerujem nikome od vas, a to uključuje Rosheen. Zna li ona za njegovu prošlost? Je li mi i ona lagala? Zastala je čekajući odgovor, no Bridey je samo zavrtjela glavom. Neću vas optuživati za ponašanje vašega sina nastavila je blažim tonom ali ne možete očekivati da i dalje budem na njegovoj

strani ako je kriv.

Jasno, a to od vas ne bih ni tražila rekla je starica s dostojanstvom. Sto se Rosheen tiče, možete biti mirni. Pobrinuli smo se da se u Irskoj ne sazna što se točno dogodilo prije petnaest godina. Liam nije želio da njegova sina optužuju za nešto što nije bila njegova krivnja. Reći ćemo daje bila prometna nezgoda, rekao je, i neka me Bog ovaj tren uzme ako ikada više u bijesu podignem ruku. Uхватила je naplatke kotača svojih kolica i polako ih polukružno okrenula naprijed. Bit ću iskrena iako sam bolesna i iako sam s Liamom u braku već gotovo četrdeset godina, tek ovih posljednjih petnaest mogu mirno spavati u svom krevetu. O, da, Liam je bio gadan, i

točno je, naš je Patrick jednom izgubio živce i udario ga, ali kunem se Majkom Božjom daje od toga dana, kada je moj jadni sin plakao zbog onog stoje učinio i sam nazvao policiju, u ovoj obitelji sve pošlo nabolje. Zar mi nećete vjerovati, Siobhan? Zar ne želite vjerovati jednoj staroj ženi kada vam kaže daje njezin sin Patrick mogao ubiti gospođu Fanshaw isto onoliko koliko sam ja sposobna ustati iz ovih kolica i hodati? O, da, ukrao joj je taj nakit i to nije bilo lijepo od njega ali samo je pokušavao dobiti natrag ono što mu je na prijevaru uzeto. Osim što nema nikakvih dokaza da mu je išta uzeto. U policiji kažu da postoji vrlo malo tragova da su u kući obavljani ikakvi popravci. Spomenuli su dvijetri zakrpane pukotine u zidu, ali ne dovoljno da bi opravdalo honorar od tristo funta.

Bio je ondje svakog dana dva tjedna rekla je Bridey očajno. 1 svakoga dana po dvanaest sati.

A zašto onda nema nikakvih dokaza daje nešto radio?

To stvarno ne znam odgovorila je Bridey s mukom. Mogu vam reći samo to daje svake večeri dolazio i govorio mi stoje sve napravio. Jednog je dana popravljao grijanje. Onda je preslagivao podne pločice u kuhinji koje su se rasklimala. Gospođica

Jenkins uvijek mu je dala zadaću i bila je oduševljena da će jednom zauvijek srediti sve te male popravke.

Siobhan se sjetila inspektorovih riječi. Nema više nikoga tko bi to potvrdio ili opovrgnuo rekao je. Unuk gospođe Fanshawn ne zna o tome ništa, iako priznaje da su Patrick i njegovateljica možda imali neki privatni dogovor. Poznato je daje s njim bila u dobrim odnosima.

Policija kaže daje Patrick tu nagodbu izmislio kao objašnjenje zašto su u kući posvuda našli njegove otiske.

To nije točno.

Jeste li sigurni? Nije li to bilo prvo što mu je palo na pamet kada je policija izdala nalog za pretres? Dva su ga dana ispitivali, Bridey, a jedino objašnjenje koje je dao za to što su u kući našli njegove otiske prstiju i kutiju za alat bilo je da ga je Lavinijsina njegovateljica zamolila da popravi slavine u kuhinji i kupaonici. Zašto prije nije ništa rekao o tome što su se dogovorili? Zastoje čekao da u njegovoj sobi nađu nakit i tek onda rekao da su mu dugovale novac?

Bridevje zaplakala. Suze su joj kapale na nemirne ruke u krilu. Zato jer je bio u zatvoru i ne vjeruje policiji... zato jer nije ubio gospođu Fanshaw... zato jer gaje više brinulo da će ga optužiti za krađu njezina nakita negoli za umorstvo. Mislite li da je izmislio dogovor koji uopće nije postojao? Nije moj dečko glup, Siobhan. Ne govori ono što ne može dokazati. Sigurno ne ako je imao puna dva dana da o tome razmisli. Siobhan je zavrtjela glavom. Samo što to nije mogao dokazati. Osim Patricka, vi ste jedina osoba koja tvrdi da o tome ne zna ništa, a vaša riječ ne znači ništa jer ste mu majka.

Ali, zar ne shvaćate? upitala je Bridey prijazno. Upravo zato možete biti sigurni da Patrick govori istinu. Daje u jednom trenutku pomislio kako će sve to biti opovrgnuto, smislio bi neki drugi razlog zastoje uzeo njezin nakit. Razumijete li što govorim? Siobhan, Patrick je vješt lažov oduvijek je bio, oprostite mu Gospodine i ne bi nikada smislio tako prozirnu priču poput te koju su mu sad natovarili.

Treće poglavlje

Utorak, 23. lipnja 1998.

Kada mu je konačno sinulo da ga policija doista namjerava optužiti za umorstva, Patrickje smislio zamršenu i nesuvislu priču. Siobhan je čula i Bridevinu i inspektorovu verziju i nije je nimalo čudilo daje policiji bilo teško progutati je.

Patrickje tvrdio daje Dorohtvjenkins jednoga dana došla k njemu i upitala ga bi li u kući Manor za tristo funta u gotovini obavio neke manje popravke.

Napokon sam onoga škrtca, njezina unuka, uspjela uvjeriti da ću jednoga dana spakirati svoje stvari i otići ako konačno nešto ne poduzme oko uvjeta rada. I platit će, rekla je trijumfalno. Onda, Patrick, jesi li zainteresiran? To je fuš... nema PDVa... nema poreza... Dva tjedna rada, a onda novac na ruke. Samo, za boga miloga, nemoj okolo govoriti upozorila gaje jer će Cynthia Haversley sigurno smjesta javiti socijalnom pa više nećeš dobivati naknadu za nezaposlene. Znaš kakvo je zabadalo.

Ali, prvo sam se morao uvjeriti da me neće prevariti objasnio je Patrick policiji. Taj tip, mislim, unuk gospođe Fanshaw, već me prije nekoliko mjeseci prešao i cijela mi se stvar činila riskantna. Povala me da ga upoznam. Bio je strašno ljubazan, rukovali smo se i rekao da dogovor vrijedi. Stoje bilo, bilo je, rekao je. Dva tjedna radio sam kao konj i da, naravno, odlazio sam i u sobu gospođe Fanshaw. Navraćao sam k njoj svakoga jutra. Dobro smo se razumjeli, nas dvoje. Ja bih rekao Bok, a ona bi se nasmijala i isto rekla Bok. Da, logično da sam dirao praktički sve u kući većinu vremena premještao sam namještaj za gospođicu Jenkins. Stvarno je dosadno kad postaneš previše star da bi nešto mijenjao, govorila mi je. Daj da vidimo kako bi taj stol stajao tamo.

Onda bi pljesnula rukama i rekla Nije li uzbudljivo? Iskreno, bila je trknuta gotovo kao i stara gospođa, ali nisam ništa rekao. Mislim, tristo somova je tristo somova. A ako je nju to zabavljalo, meni nije smetalo.

Druge subote dan kada su trebali platiti... Sranje, trebao sam znati da će me preveslati... u predsoblju kuće čekao gaje unuk gospođe Fanshaw.

Mislio sam daje tip došao dati mi plaću. Ali umjesto toga optužio me da sam ukrao neku ogrlicu. Rekao sam mu daje prokleti lažov pa je zamahnuo i udario me u bradu. Još nisam ni shvatio što se dogodilo, a već sam izletio kroz vrata i pao licem na šljunak. Da, jasno da otad imam ogrebotine. U životu nisam udario ženu i sigurno mi ne bi palo ni na kraj pameti napasti dvije starice.

Nakon toga, sljedeća dva sata, tvrdio je, vozio se naokolo mahnito razmišljajući o tome kako toga gada natjerati da plati ono što mu duguje. Poigravao se mišlju da ode na policiju bio sam prilično siguran da bi me gospođica Jenkins podržala, bila je toliko luda za mnom, ali onda sam zaključio da vi tu ne biste zapravo ništa mogli, u svakom slučaju, ne tako da se ne dozna na socijalnom, a onda bih imao još manje nego prije.. Na kraju se odlučio za izravan put i kroz stražnja vrata iz vrta ponovno se prišuljao kući.

Znao sam da će gospođica Jenkins pogoditi da sam došao po novac. I imao sam pravo. Uzmi ovo, Patrick, rekla je dajući mi neki nakit gospođe Fanshaw, a bude li kakvih neprilika, reći ću daje to bila moja zamisao. Morate mi vjerovati završio je agresivno grozno mije što su ona i gospođa Fanshaw mrtve. One su se prema meni barem ponašale kao prema normalnom čovjeku, što se za ostale u Sowerbridgeu ne može reći.

Pitali smo ga zašto sve to nije prije spomenuo.

Zato jer nisam budala odgovorio je. Govori se daje gospođa Fanshaw ubijena zbog nakita. Mislite

da ću priznati da sam u svojoj sobi imao njezin nakit ako je nekoliko sati poslije nasmrtno pretučena?

Četvrtak, 18. veljače 1999.

Siobhanje nekoliko minuta razmišljala o tome stoje čula. Tja, s tim iskazom mora ići na suđenje, Bridey, a trenutačno mu nitko ne vjeruje. Bilo bi posve drukčije kada bi barem nešto od toga mogao dokazati. Ali kako?

Ne znam. Odmahnula je glavom. Je li taj nakit pokazao ikome prije no stoje Lavinia ubijena?

Ženine oči vragoljasto su zasjale, kao da joj je nešto iznenada palo na pamet.

Jedino meni i Rosheen rekla je ali kao što znate, Siobhan, nama ionako nitko ni riječ ne vjeruje.

Je li ijedna od vas dvije kome rekla?

Ne. Zašto bismo govorile? Mislim, uzeo je te stvari bez dopuštenja, bez obzira na to što mu ih je dala gospođica Jenkins.

No, šteta da mi Rosheen nije ništa rekla o tome. Bilo bi mnogo drukčije da sam mogla reći kako sam u subotu poslije podne znala da Patrick već ima kod sebe

Lavinijinu ogrlicu.

Bridey je pogledala prema svojoj Bogorodici i prekrížila se, a Siobhan je znala da laže. Ona vas jako cijeni, Siobhan. Ne bi vas nikad osramotila uvlačeći vas u nevolje svoga bratića. Osim toga, vas to tada ne bi ni zanimalo. Niste li se toga dana pripremali za večeru? To je bila ona subota kada ste pozvali gospodina i gospođu Haversley, da im se odužite za sve one pozive koje ste nerado prihvaćali.

U selu, pomislila je Siobhan, nema tajni, a ako Bridey zna koliko Ian i ona mrze ubitačnu monotoniju društvenog života u Sowerbridgeu, koji se vrtio oko neizostavnih večera, onda to najvjerojatnije zna i ostatak mještana.

Je li nas doista tako lako pročitati, Bridey?

Ircima možda jest, ali ne i Englezima odgovorila je starica uz iskrivljen osmijeh. Englezi vide ono što žele vidjeti. Ako mi ne vjerujete, Siobhan, pogledajte onda kako su našega Patricka proglasili lopovom i ubojicom i prije nego stoje suđenje uopće počelo.

Siobhan je poslije pitala Rosheen o nakitu a djevojka je, kao i Bridey prije, očajnički kršila ruke. Ali, Rosheenino očajavanje nije imalo nikakve veze sa očekivanjem njezine tete da laže za Patricka. Ah, Siobhan jadikovala je očekuje li ona stvarno od mene da na sudu lažem? Patricku neće pomoći ako me uhvate u laži. Nije li bolje ne reći ništa, nego izmišljati priče u koje nitko ne vjeruje?

23.55 Ponedjeljak, 8. ožujka 1999.

Na pješačkoj je stazi bilo hladno. Toplina požara odbijala se od zida staroga župnog dvora. No, buka kuće u plamenu bila je zaglušna. Krovne borove grede i stropni nosači pucali su uz prasak poput isprekidane puščane paljbe, a požar je bjesnio praćen požudnim hukanjem i siktanjem.

Kada je Siobhan izbila na ulicu koja vodi od raskrižja, našla se u gomili susjeda koji su znatizeljno promatrali požar gotovo kao da je, pomislila je s nevjericom, riječ o spektakularnom vatromentu upriličenom samo radi njihova užitka. Svaki put kad je plamen zahvatio novu gredu, podizali su ruke i predstavu popratili glasnim Oh i Ah, tonom koji je podsjećao na klicanje. Evo, pomislila je cinično, sada će spaliti lutku onog drugog zloglasnog katolika, Guya Fawkesa, kojeg su svake godine ritualno spaljivali jer je pokušao dići u zrak zgradu Parlamenta. Počela se probijati kroz mnoštvo, ali zaustavila ju je Nora Bentley, supruga staroga liječnika, koja ju je zgrabila za ruku i privukla sebi. Bentleevi su bili daleko najomiljeniji Siobhanini susjedi. Bili su jedini koji su imali dovoljno tolerancije da se odupru stalnoj tiradi mržnje prema ORiordanovima stoje dolazila gotovo od svih mještana. Iako im je, kako je Ian često isticao, bilo lako biti tolerantni. Budi poštena, Siobhan. Lavinia im nije bila u rodu. Vjerojatno bi se posve drukčije ponašali daje bila njihova baka.

Brinuli smo se za vas, dušo rekla je Nora. Nismo znali gdje ste.

Siobhanju je kratko zagrlila.

Bila sam na putu. Ostala sam dulje raditi, morala sam srediti još neke ugovore. I

kad sam dolazila, morala sam auto ostaviti kod crkve.

Ah, vaš kolni ulaz sigurno je potpuno zakrčen vatrogasnim kolima. Ako vas to može utješiti, svi smo u istom loncu. A Jeremv Jardine i Haversleevi moraju se još bojati za svoje kuće. Uz ovaj vjetar, iskra bi ih lako mogla zapaliti i sve bi izgorjelo. Odjednom se nasmijuljila. To je zbilja smiješno. Cynthia je prvo dugo zadržala vatrogasce, htjela je da za svaki slučaj poliju vodom pročelje njihove kuće, a sada vadi mast jadnom starom Peteru jer je ostavio otvoren prozor u spavaćoj sobi. Cijela soba pliva.

Siobhan se također nasmijala. Dobro reklaje bezdušno. Neće Cynthiji škoditi da i ona jednom dobije po nosu.

Nora je opominjući zaprijetila prstom. Nemojte je prestrogo suditi, dušo.

Cynthia zna biti teška, ali može biti i vrlo draga, kad hoće. Šteta da nikada niste imali prigodu vidjeti tu njezinu stranu.

Nisam sigurna da bih baš htjela odgovorila je Siobhan cinično. Tu svoju dobru stranu ionako pokazuje jedino kada daje milostinju. Nego, gdje su Haversleevi? Pojma nemam. Pretpostavljam da Peter namješta krevete u sobi za goste, a Cynthia stoji negdje sprijeda i glumi zapovjednicu vatrogasne ekipe. Zna daje ona naš mali diktator.

O, da složila se Siobhan, kojaje i previše često bila žrtva Cynthijina tiranskog ponašanja. Ako je ikada i požalila zbog dolaska u Sowerbridge, uvijekje to bilo vezano za vrlo poštovanu gospođu Haversley i njezinu bahatost.

Na temelju jedne od onih zakonskih začkoljica, koje su za Engleze tako tipične, vlasnici kuće Malvern imali su pravo na prvih sto metara kolnoga prilaza posjeda Fording vlasnici toga posjeda imali su ga samo pravo koristiti.

Zbogtogaje između dviju strana ubrzo izbio rat, premda je to bio rat s dugom tradicijom koji se vodio mnogo prije negoli su, bilo je tome osamnaest mjeseci, Lavenhamovi doselili. Ian je smatrao da Cynthia ustrajava na svojim pravima zato jer su Haversleevi oduvijek bili siromašni rođaci obitelji Fanshaw u kući Manor. Čovjek postaje sve siromašniji ako naslijedi po ženskoj lozi, objasnio je, a Peterova obitelj nikada nije mogla polagati pravo na tu kuću. Zbog toga je Cynthia postala ogorčena. Ipak, da su on i Siobhan obratili pozornost na upozorenja svojega odvjetnika, možda bi se upitali zašto je tako lijepo imanje u manje od deset godina promijenilo pet vlasnika. Umjesto toga prihvatili su uvjeravanja prethodnih vlasnika daje sve lijepo i krasnoSvidjet će vam se Cynthia Haversley. Divna osoba i nagli preokret pripisali su slučajnosti.

Usred požara odjeknulo je nešto stoje zvučalo kao eksplozija granate i Nora Bentley je poskočila. Drhtavom rukom primila se za srce. O, Bože, to je kao u ratu! viknula je. Stvarno uzbudljivo. Tu neprimjerenu izjavu ublažila je dodavši da joj je žao ORiordanovih, ali bilo je očito da je njezino suosjećanje bilo neusporedivo manje od želje za senzacijom.

Jesu li Liam i Bridey tu negdje? upitala je Siobhan ogledajući se oko sebe.

Ne vjerujem. Znae, pitam se imaju li uopće pojma što se ovdje događa. Kada su odlazili, nisu rekli gdje će stanovati u Winchesteru. Pa ako policija ne

zna gdje su... slegnula je ramenimatko ih je mogao obavijestiti?

Rosheen zna gdje su.

Nora se rastreseno nasmijala. Da, ali ona je s vašim sinovima na imanju.

Imamo telefon, Nora.

Znam, dušo, ali sve se dogodilo tako naglo. Sve je bilo mirno i tiho, a već u sljedećem trenutku počeo je pakao. Zapravo, ja sam predložila da nazovemo Rosheen, ali Cynthia je rekla da nema smisla. Neka Liam i Bridey noćas u miru spavaju, rekla je. Ionako ne mogu učiniti ništa što vatrogasci nisu već učinili. Zašto bismo ih nepotrebno uznemiravali?

Imat ću to na umu za slučaj da se zapali Cynthijina kuća rekla je Siobhan suho i pogledala na sat. Morala je poći, ali zadržala ju je znatiželja. Kada je počelo? To nitko ne zna objasnila je Nora. Sam i ja osjetili smo miris paljevine prije oko sat i pol pa smo odmah došli pogledati što se događa, ali dotad je vatra već zahvatila prozore u prizemlju. Pokazala je rukom na stari župni dvor. Pokucali smo kod Jeremvja i probudili ga pa je pozvao vatrogasce, ali mnogo prije njihova dolaska vatra je već izmaknula nadzoru.

Siobhan je gledala u smjeru Norine ispružene ruke. Zašto ih Jeremy nije prije nazvao? Kod njega se miris sigurno osjetio prije negoli kod vas. Živi točno preko puta. Pogledom je odlutala do kuće Bentleevih, Rose Cottage, koja se nalazila iza staroga župnog dvora, dobrih stotinu metara udaljena od Kilkenny Cottagea.

Nora je izgledala zabrinuta, kao da je i njoj sporost Jeremvja Jardinea bila sumnjiva. Kaže da ništa nije osjetio. Bio je u podrumu. Zapanjio se kad je vidio što se događa.

Tu posljednju rečenicu Siobhan nije uzela bez zadržske. Jeremy Jardine bio je uvoznik vina i prije nekoliko godina iskoristio je vezu s obitelji Fanshaw kako bi zbog prostranih podruma od Crkve kupio župni dvor. Ali, prekrasna kuća od opeke gledala je prijeko, na groblje automobila ORiordanovih i on je bio jedan od njihovih najžešćih kritičara. Nitko nije znao koliko je dao za nju, iako se govorkalo kako je prodana za petinu stvarne vrijednosti. Dakako, ljudi su se pitali zašto jedan župni dvor u viktorijanskom stilu s velikim imanjem nije nikada bio na otvorenom tržištu, no kao i obično kada se radilo o obitelji Fanshaw, do pravih se odgovora teško dolazilo.

Prije umorstva Siobhan su Jeremvjeve neprestane kritike ORiordanovih toliko živcirale, da ga je upitala zastoje uopće kupio župni dvor kad je morao znati tko ondje stanuje. Ne možete tvrditi da niste znali za Liamove aute rekla mu je. Nora Bentley kaže da ste već dvije godine prije kupnje živjeli kod Lavinije u Manoru.

Promrmljao je nešto nesuvislo o tome kako dobre investicije propadnu kada se ne ispune dogovori koji su prije sklopljeni. Ona je iz toga zaključila daje Crkvi platio mali iznos polazeći od pogrešne pretpostavke da će neki njegov prijatelj među općinskim odbornicima moći prisiliti ORiordanove da raskrče oko kuće. Ian se smijao kada mu je rekla za taj razgovor. Za boga miloga, zašto

jednostavno ne ponudi sam platiti čišćenje? Liam nikada neće dati ni funte da se otarasi te proklete starudije, ali bio bi jako sretan kad bi to umjesto njega učinio netko drugi.

Možda to sebi ne može priuštiti. Nora kaže da Fanshawovi nemaju ni približno koliko se misli, a ni Jeremjjev posao baš ne ide bogzna kako. Doduše, uvijek se hvali kako ima prvorazredna vina, ali onaj sanduk koji nam je prodao bio je vrlo loš.

Sigurno ne bi bilo uopće skupo kad bi taj posao preuzeo kakav trgovac starim željezom.

Siobhan mu je priprijetila prstom. Znaš li što je tvoj problem, ljubavi? Previše si ti razborit za život u Sowerbridgeu. Osim toga, zanemaruješ činjenicu da se ovdje radi o principu. Kad bi Jeremy platio čišćenje, to bi značilo da su ORiordanovi pobijedili. A što je još gore, svi bi mislili da su pobijedili zato jer bi i njihovoj kući porasla vrijednost u trenutku kad bi to smeće bilo odvezeno. Zavrtio je glavom. Samo mi obećaj da se nećeš početi opredjeljivati, Shiv. ORiordanovi ti nisu ništa simpatičniji od drugih, a nijedan zakon ne propisuje da se Irci moraju držati skupa. Život je prekratak da bi se čovjek petljao u njihove smiješne razmirice.

Obećavam ti rekla je, a tada je to iskreno i mislila.

Ali, bilo je to prije nego što su Patricka optužili za umorstvo...

Većina mještana Sowerbridgea nije nimalo sumnjala u to da je Patrick O'Riordan smatrao staru Laviniju Fanshaw lakim plijenom. U studenome dvije godine prije olakšao je zbunjenu staricu za chippendale stolac vrijedan petsto funta uvjerivši je prije toga kako neki europski zakon nalaže da se sve živice podšišaju prema standardu. U zamjenu za antikvitet potkresao joj je lovor na metar visine i lišće prodao nekom pajdašu koji od toga izrađuje božične vijence. Uopće nije pokazao kajanje. Bio je to poslić rekao je poslije u pubu, veselo se cerio i lokao pivo. A stara je zbog toga bila sva sretna. Rekla mi je daje oduvijek mrzila taj stolac.

Bio je sitan, žilav muškarac s hrpom tamne kose i prodornih modrih očiju, koje su netremice fiksirale sugovornika poput borilačkog psa koji nastoji zastrašiti protivnika.

U svakom slučaju, učinio sam uslugu cijelom selu. Kuća izgleda stoput bolje otkako sam sredio živicu.

To što se većina ljudi slagala s njime, nije značilo ništa. Točno, zbog Lavinijine senilnosti i izvanredne dugovječnosti kuća je propadala, ali to nije nikome davalo pravo, ponaj manje jednom ORiordanu, da to iskoristi. Momak bi morao najprije srediti pred vlastitim nosom, negodovali su. Liamovi automobili pred njihovom kućom bili su daleko gori od Lavinijine obrasle živice. Sumnjalo se čak daje njegovateljica prešutno odobravalu prijevaru jer se znalo da se sve više uzrujava zbog stanja kuće u kojoj je morala raditi.

Ne mogu gospođu Fanshaw dvadeset četiri sata da dan dvoriti reklaje

Dorothyjenkins odlučno a ako iza mojih leđa sklapa neki dogovor, ja tu ništa ne

mogu. Trebali biste razgovarati s njezinim unukom. On ima punomoć, ali kuću neće prodati prije njezine smrti jer mu je previše skupo plaćati joj dom. Kako sada stvari stoje, može živjeti do vijeka, a dom košta mnogo više od mene. Dadne mi nešto sitno s objašnjenjem da imamo besplatnu hranu i stan. Ali, grijanje ne radi, krov prokišnjava i u cijeloj kući podovi su truli. Jedva čeka da jadnica umre kako bi posjed prodao nekoj građevinskoj tvrtki i onda do kraja života živio kao bubreg u loju.

Ponedjeljak, 8. ožujka 1999.

Okupljena svjetina bila je iz minute u minutu sve brojnija i bučnija. Većina lica bila je Siobhan nepoznata. Očito, vijest o požaru proširila se okolnim mjestima. Nije razumjela zašto policija pripušta znatiželjnike, dok nije čula nekog muškarca kako govori daje parkirao na cesti prema Southamptonu i pošao prečicom kako bi zaobišao policijsku zapreku. Ljudi su se tiskali ne bi li zauzeli što bolji položaj neki muškarac koji se progurao pokraj nje zaudarao je na pivo. Otresao se na nju, a ona gaje laktom ljutito gurnula u rebra prije no stoje prihvatila Norinu ruku i povela je preko ceste. Ovdje će se svaki čas netko potući rekla je. Ti su ljudi očito došli ravno iz krčme.

Probila se kroz skupinu pa uza zid kuće Malvern i ispred sebe ugledala Norina muža, dr. Sama Bentleva, u razgovoru s Peterom i Cynthijom Haversley. Eno Sama. Ostavit ću vas s njim, a onda idem kući. Brinem se za Rosheen i dečke. Kratko je kimnula Haverslevima, mahnula Samu Bentlevu i zatim krenula. Nećete se uspjati probiti rekla je Cynthia tonom koji nije trpio prigovore i postavila se, utegnuta u korzet, između Siobhan i ceste. Postavili su zapreke po cijelom raskrižju i nikog ne puštaju.

Lice joj je bilo jarko crveno od vrućine i Siobhan se pitala zna li ona uopće kako neprivlačno izgleda. Spoj obojene plave kose i svjetlucava rumenila boje cikle podsjećao je na jeftin sherry i Siobhan je poželjela da ima sa sobom fotoaparatus. Znala je daje Cynthia u kasnim šezdesetima. Nori se jednom omaknulo da su rođene na isti dan, no Cynthia je radije zaobilazila temu svojih godina. No, Siobhan je, iako nerado, morala priznati daje imala pravo zahvaljujući punašnosti koža joj je bila prilično glatka i napeta pa je izgledala znatno mlađa. Ali, to je nije činilo nimalo simpatičnijom.

Siobhan je jednom upitala lana što misli, je li razlog njezine odbojnosti prema Cynthiji to sto je Irkinja. Njega je to nasmijalo. Kako to misliš? Zato jer je poštovana gospođa Haversley simbol kolonijalne vlasti?

Pa, tako nekako.

Ne budi smiješna, Shiv. Ona je debeli snob s kompleksom moći, žena koja se voli praviti važna. Nitko je ne voli. Ja sigurno ne. Možda i ne bi bila tako grozna da joj se onaj mlakonja od muža ikada usprotivio, ali jadni je stari Peter prepun straha kao i svi drugi. Morala bi se naučiti ignorirati je. U razmjerima svemira nevažna je kao i ptičji izmet na tvom vjetrobranskom staklu.

Mrzim ptičji izmet na staklu.

Znam rekao je nasmijavši se ali ne misliš da golubovi biraju tvoj auto samo zato jer si Irkinja, zar ne?

Prisilila se odgovoriti Cynthiji uz ljubazan osmijeh. Ah, sigurna sam da će za mene učiniti iznimku, Ian je ovoga tjedna u Italiji, dakle, Rosheen i dečki su sami. Mislim da će me u tim okolnostima propustiti.

A ako ne ubacio se Sam Bentley Peter i ja pomoći ćemo vam preskočiti zid, a onda možete presjeći kroz vrt kuće Malvern.

Hvala. Nekoliko trenutaka upitno gaje gledala. Zna li itko kako je požar izbio, Same?

Pretpostavljamo daje Liam ostavio upaljenu cigaretu.

Siobhan je napravila grimasu. Ta je cigareta zacijelo gorjela dulje od bilo koje u zabilježenoj povijesti rekla je. Liam i Bridey otputovali su jutros u devet.

Pogledao ju je zabrinuto kao prije njegova žena. To je samo pretpostavka.

Ma, dajte! Da se radi o opušku, najkasnije do ručka vidjeli biste plamen na prozorima. Ponovno se okrenula Cynthiji. Čudi me da su Sam i Nora osjetili dim prije vas rekla je kao uzgred. Vi i Peter stanujete mnogo bliže.

Da, ali nismo bili kod kuće objasnila je Cynthia. Bili smo na večeri s prijateljima u Salisburyju. Kada smo se vratili, Jeremy je već bio pozvao vatrogasce. Fiksirala je Siobhan kao daje izaziva da ospori njezino objašnjenje. Zapravo nastavio je Peter došli smo neposredno prije nego stoje policija stigla sa zaprekama. Inače bi nas prisilili da auto ostavimo kod crkve.

Siobhan se pitala jesu li ti prijatelji pozvali Haversleveve ili su se sami pozvali. To posljednje, bila je gotovo sigurna. Nijedan od susjeda ORiordanovih ne bi htio spasiti Kilkenny Cottage i, za razliku od

Jeremyja, pomislilaje Siobhan sarkastično, Haversleyevi nemaju podrum u koji bi se mogli skriti.

Sada stvarno moram poći rekla je. Jadna će Rosheen sigurno poludjeti od brige. Ali ako je očekivala suosjećanje za Liamovu i Bridevinu nećakinju, prevarila se.

Ah, daje doista tako zabrinuta, već bi bila došla ovamo ustvrdila je Cynthia. S dečkima ili bez njih. Uopće ne razumijem što vidite u njoj. To je jedno od najljepših i najpodmuklijih bića koje sam ikada upoznala. Iskreno, jaje ni za kakve novce ne bih uzela u kuću.

Siobhan se slabašno nasmiješila. Uvijek ista pjesma, mislila je. Dan kada časna gospođa Haversley odoli napasti da napadne nekog O'Riordana bit će upisan crvenim slovima u Siobhaninu dnevniku. Bojim se daje taj osjećaj obostran, Cynthia. Možda bi za vas radila pod prijetnjom smrti, ali zbog novca, a ni zbog ljubavi sigurno ne bi.

Cynthijin odgovor, vjerojatno vrlo zajedljiv ako je bilo suditi po ljutitu izrazu lica, zaglušilaje tutnjava, kada su napokon popustile grede što su podupirale krov Kilkenny Cottagea. Iz mnoštva se čuo povik odobravanja i, dok su svi bili zaokupljeni prizorom, Siobhan je gledala kako je Peter Haversley potajice

potapšao svoju ženu po leđima.

Četvrto poglavlje

Subota, 30. siječnja 1999.

Siobhan je tvrdoglavo odbijala osuditi Patricka, a kad bi ga osudila, iskreno je priznala lanu, bilo bi to prije svega zbog Rosheen i Bridey, ne zato jer je doista mislila da postoji ozbiljna sumnja u njegovu krivnju. Nije mogla zaboraviti strah koji je vidjela u Rosheeninim očima kada se jednoga dana ranije vratila s posla i pokraj otvorenih vrata ugledala Jeremvja Jardinea.

Sto ćete vi ovdje? upitala je ljutito, prestrašena zbog Rosheenina blijedoga lica. Nakon trenutka šutnje, koji je bio dovoljno poučan, Rosheen je počela objašnjavati zamuckujućí. On kaže da time, što smo stali na Patrickovu stranu, odobravamo ubojstvo gospode Fanshaw rekla je drhtavo. Ja sam rekla da nije u redu osuditi ga prije negoli sud donese odluku. I sami ste rekli daje Patrick nevin sve dok suđenje ne završi, ali gospodin Jardine stalno me grdi.

Jeremy se nasmijao. Dijelim novi popis vina rekao je pokazujući palcem na svoj automobil. Ali ne dopuštam da mi jedna Irkinja, koja ima bratića ubojicu, predbacuje englesko zakonodavstvo.

Siobhan se trgnula ugledavši svoje male sinove kako ih gledaju s kuhinjskoga prozora. Uđite sada u kuću rekla je Rosheen. Ali ako gospodin Jardine još jednom dođe kad Ian i ja nismo kod kuće, odmah pozovite policiju. Gledala je kako Rosheen s primjetnim olakšanjem ulazi u kuću. Ja to ozbiljno mislim, Jeremy rekla je hladno. Možda vas sve to uzbuđuje, ali znajte da ću vas tužiti ako si još jednom dopustite takvo što. Rosheen ne zna ništa, ona Patricku ionako ne može pomoći. Uzalud trošite vrijeme.

Slegnuo je ramenima. Ponašate se izrazito glupo, Siobhan. Patrickje kriv. A vi to znate. Svi to znaju. Nemojte mi poslije kukati kad porotnici potvrde našu presudu i kad budete morali shvatiti da vas stavljaju u isti lonac s ORiordanovima.

To se ionako već dogodilo rekla je kratko. Kad bi se pitalo vas i Haversleveve, mene bi već linčovali, ali sam Bog zna da ću dati sve od sebe da Patricka oslobode. Makar zato da mogu gledati kako vas troje ostatak života provodite u pokori.

Ian je njezin izvještaj o razgovoru slušao zabrinuto, namrštena čela.

Neće mu pomoći ako ga puste upozorio je Ian. Nitko neće vjerovati da to nije učinio. Opravdana sumnja sve to zvuči jako dobro na sudu, ali u Sowerbridgeu to nikoga ne zanima. Nikada se više neće moći vratiti.

Znam. Onda se malo više drži po strani savjetovao ju je. Zasada ovdje ostajemo živjeti i doista ne želim da dečki odrastaju u neprijateljskoj okolini. Naravno da trebaš podržati Bridey i Rosheen kiselo se nasmiješio ali učini mi uslugu, Shiv, i obuzdaj taj svoj irski temperament. Nisam siguran da je Patrick vrijedan toga da

izazovemo rat, osobito ne s našim prvim susjedima.

Savjet je bio dobar, ali nije ga bilo lako poslušati. Predrasude prema Ircima općenito bile su tako rasprostranjene, da Siobhan nije mogla odšutjeti. I tako je doista i izbio rat. Bilo je to na jednoj od zamornih večera kod Haverslevjevih u Malvernu, koje čovjek nije mogao izbjeći a da ne smisli kakvu debelu laž, pa je bilo lakše zagristi kiselu jabuku i doći.

Gleda na naš kolni ulaz s njihova prozora uzdahnula je Siobhan kada je Ian upitao zašto ne mogu jednostavno reći da su za tu večer nešto drugo dogovorili. Prati sve što radimo. Zna kad smo kod kuće, a kad nismo. Čovjek se osjeća kao u zatvoru.

Nije mi jasno zašto nas stalno poziva rekao Siobhan je njegova neupućenost u Cynthijine motive zabavljala. Jer joj je to omiljena zabava rekla je samorazumljivim tonom. Huška pse na medvjeda a medvjed sam ja.

Ian je zabrinuto uzdahnulo. Onda joj već jednom recimo istinu, da bismo radije ostali kod kuće i gledali televiziju.

Sjajna zamisao. Evo, telefon je tu. Ti joj reci. Nelagodno se nasmiješio. Onda će postati još nesnosniJa. Jasno.

Možda bismo trebali jednostavno stisnuti zube i otići?

Zašto ne? Kao i obično.

Večer je bila osobito grozna. Cynthia i Jeremy su, kao i uvijek, vodili glavnu riječ, Peter se polako ali sigurno opijao, a Bentlevedi su tek tu i tamo štogod ubacili. Kada je za stolom zavladala šutnja, Siobhan, koja cijelu večer gotovo nije otvorila usta, kriomice je pogledala na svoj sat pitajući se je li petnaest do deset prerano da kažu kako moraju poći.

Znate li što me najviše muči? rekao je Jeremy iznenada. Pomisao na to kako bi jadna stara Lavinija još bila živa da sam prije mnogo godina bio uporniji da se ORiordanove otjera.

Bio je slične dobi kao Lavenhamovi i nekako napadno zgodan muškarac previše kao uzorak vlastite robe, Siobhan je oduvijek mislila koji je u cijelom Hampshireu slovio za najpoželjnijega neženju. Mnogo je puta Siobhan bila u napasti upitati ga zastoje, akoje tako poželjan, još uvijek neoženjen, ali nije joj se dalo jer je mislila da ionako zna odgovor. Nije postojala žena kojaje dovoljno glupa da o njemu ima mišljenje kakvo on ima o sebi.

Ne možete protjerivati ljude iz njihovih vlastitih kuća rekao je Sam Bentley blago. Kad bi se to moglo, sve bi nas se moglo protjerati kad god to naši susjedi požele.

Ah, dobro znate što želim reći odgovorio je Jeremy. Nešto sam mogao poduzeti na primjer, mogao sam ih tužiti za onečišćenje okoliša.

Prije svega, nismo im uopće trebali dopustiti da dođu ovamo izjavila je Cynthia. Nepravедno je da se nas ne pita kakvi će nam ljudi živjeti na pragu. Daje općinskom vijeću dopušteno zabraniti dolazak budućih pridošlica, problem ne bi uopće ni nastao.

Siobhan je podigla glavu i s nevjericom se nasmiješila na bezobraznu

pretpostavku druge žene da je općinsko vijeće u njezinoj vlasti. Sjajan prijedlog! rekla je vedro ne osvrćući se na Ianov pogled upozorenja s druge strane stola. To bi budućim pridošlicama također omogućilo otjerati ljude koji ovdje već žive. To znači, naravno, da bi cijene kuća naglo pale, ali barem nijedni ni drugi ne bi mogli poslije reći da su u to ušli zatvorenih očiju. Nažalost, Cynthia je bila preglupa da bi shvatila ironiju. Imate potpuno krivo, dušo rekla je uz pokroviteljski smiješak. Cijene kuća bi skočile. Uvijek je tako kad neki kraj postane ekskluzivan.

Samo kad postoji dovoljno kupaca koji žele tu vrstu ekskluzivnosti koju im vi nudite Cynthia. To su osnove ekonomike. Siobhan se nalaktila na stol i nagnula naprijed, odlučna da jednom zauvijek razbije napuhanu samouvjerenost debele žene. Nitko se neće trgati za Sowerbridge kad se pročuje da se, koliko god novca imali, nema smisla truditi se ako ne dijelite uvjerenje mafije Fanshaw da je Hitler imao pravo.

Nora Bentley tiho je uzdahnula i rukom davala znakove neka se smire. Jeremy je bio manje suzdržan. Dakle, zaboga! Prasnuo je ratoborno. Takvo što moramo slušati od jedne Irkinje! Gdje je bila Irska tijekom rata? Držala se po strani i navijala za Njemačku, eto stoje radila. I vi imate drskosti nama suditi! Odvratni ste vi Irci. Nagrnuli ste ovamo poput štakora tražeći milostinju, a kad kažemo da niste vrijedni nevolja koje nam donosite, napadate nas.

Bila je to kap koja je prelila čašu. Suzdržavanje je naposljetku samo omogućilo da mržnja postane još veća. Na objema stranama.

Savjetovao bih vam da povučete to što ste rekli, Jeremy rekao je Ian hladno. Kad bi vaša tvrtka plaćala toliki porez i imala toliko zaposlenih kao Siobhanina, imali biste pravo vrijeđati je tako. Ali, budući da se to nikada neće dogoditi, mislim da biste se morali ispričati.

Ni u snu. Najprije se ona mora ispričati Cynthiaji.

Kad bi se uzrujao, Ian je bio još temperamentni i od svoje žene. Nema se ona razloga ispričavati oštro je objasnio. Sve stoje rekla istina je. Ni vi ni Cynthia nemate više prava od drugih ponašati se u ovom selu kao diktatori, ali to ipak činite. I to s vrlo malo pokrića. Mi drugi barem smo svoje kuće kupili otvoreno i pošteno na tržištu, što se za vas i Petera baš i ne može reći. On je svoju naslijedio, a vi ste svoju dobili jeftino putem starih veza. Samo se nadam da ste spremni na posljedice kad stvari pođu naopako. Ne možete raspirivati mržnju i poslije prati ruke od svake krivnje.

Samo malo! upleo se Sam zabrinuto. Tako se ne bismo smjeli razgovarati. Sam ima pravo rekla je Nora. Ono što se jednom kaže, rečeno je i ne može se izbrisati.

Ian je slegnuo ramenima. Onda recite ovim ljudima ovdje da o Ircima općenito i o Oriordanovima posebno prestanu lupetati. Ili se to pravilo na njih ne odnosi? Možda se jedino imućne Engleze poput Haverslejevih i Jeremvja ne smije kritizirati?

Peter Haversley odjednom se nasmijao. Tko je ovdje imućan? Svi smo mi do

guše zaduženi i samo čekamo da se Manor konačno proda.

Šuti, Peter naredila mu je njegova žena.

Ali, nije htio ušutjeti. Gadno je to s umorstvom. Sve se tako zapetlja. Čovjek ne može prodati ono što mu po zakonu pripada jer cijelo nasljedstvo visi u zraku. Staklenim očima gledao je Jeremvja s druge strane stola. A za to si samo ti kriv, ti licemjerni mali lukavce.

Neograničena punomoć, ma što mi reče! Previše je tebi stalo do vlastite guzice. Uvijekje bilo tako i uvijek će biti. Govorio sam ti da staru pošalješ u dom, ali nisi htio ni čuti. Ništa ne brini, još čujem kako govoriš, ionako će uskoro biti mrtva...

23 Utorak, 9. ožujka 1999.

Kada je Siobhan napokon došla kući u predsoblju je gorjelo svjetlo, ali od Rosheen nije bilo ni traga. Začudila se, ali ondaje pogledala na sat i vidjela da je prošla ponoć. Otišla je u kuhinju i čučnula pogladiti Patcha, dobroćudnoga mješanca ORiordanovih. Podigao je glavu sa svoga mjesta pred štednjakom i nekoliko puta mahnuo kratkim repićem, a onda zijevnuo i vratio se drijemežu. Ponudila se pričuvati ga dok se ORiordanovi ne vrate i činilo se da se u novoj okolini osjećao kao kod kuće. Pogledala je kroz kuhinjski prozor u smjeru požara, ali vidjela je tek tamnu crtu stabala što su obrubljiivala imanje. Tada joj je sinulo da Rosheen zacijelo uopće ne zna daje u kući njezinih rođaka izbio požar.

Na prstima je pošla na kat pogledati sinove, koji su se, kao i Patch, nakratko razbudili, zagrlili je i poljubili, a zatim ponovno zatvorili oči. Na trenutak je zastala ispred Rosheenine sobe očekujući da će čuti zvuk televizora, ali iznutra se ništa nije čulo. Ponovno se vratila u prizemlje, sretna što te noći neće morati ništa više objašnjavati. Rosheen je već bila dovoljno prestrašena zbog protuirskih poruka na kući ORiordanovih, bog zna kako će reagirati kad čuje da je uništena.

Rosheen je kod njih došla gotovo slučajno, nakon stoje bivša dadilja mlada žena sklona dramtiziranju nakon dva tjedna na selu obznanila da će radije crči negoli još jednu jedinu noć provesti daleko od londonskih svjetala. Siobhan je u očaju prihvatila Bridevin stidljiv prijedlog da Rosheen pozovu iz Irske na jednomjesečni pokusni rad. Ona je kći Liamove sestre i sjajna je s djecom. Od malih nogu čuvala je svoju braću i nećake i svi su ludi za njom. Siobhan je bila iznenađena kako se djevojka brzo i prirodno uklopila u obitelj.

Ian je bio suzdržaniji Previše je mlada... misli su joj negdje drugdje... nisam siguran da želim biti baš tako blizak s ORiordanovima ali ju je počeo poštovati nakon Patrickova uhićenja kada, usprkos neprijateljstvu u selu, nije ostavila na cjedilu ni Siobhan ni Bridey. Ali, ne bih se kladio daje odanost prema obitelji ono stoje ovdje zadržava.

Nego što?

Kevin Wyllie. Kad god ga vidi zaklecaju joj koljena, bez obzira na to stoje

vjerojatno vrlo blizak s onim propalicama koji teroriziraju Liama i Bridey. Ne možeš mu to zamjerati. Čitav je život proveo ovdje. Pretpostavljam da bi većina ljudi u selu mogla točno reći o kome se radi, samo kad bi htjeli.

On je barem imao dovoljno hrabrosti ostati uz Rosheen.

Neuki klipani s kvocijentom inteligencije ispod nule zarežao je Ian. Rosheen nije glupa, pa o čemu onda pobogu uopće razgovara s tim tipom?

Siobhan se nasmijala. Mislím da nju razgovor s Kevinom ne zanima.

Osjećajući da neće moći odmah zaspati, natočila je sebi čašu vina i polako ga ispijala preslušavajući poruke na telefonskoj sekretarici. Nakon nekoliko poslovnih poziva slijedila je lanova poruka. Bok, ja sam. S Ravenellima stvari dobro stoje. Bude li sve išlo glatko, u kolovozu će se preko Lavenhama moći naručiti rukom tiskana talijanska svila. Dobro, ha? S uzorcima koje su mi pokazali zasad imam ideju za najmanje dva projekta. Svidjet će ti se, Shiv.

Akvamarinski modra sa svim mogućim nijansama terakote. Stanka za zijeve. Ti i dečki strašno mi nedostajete. Nazovi me ako se vratiš do jedanaest, a ako ne, čujemo se sutra. U petak sam kod kuće. Završio je sočnim poljupcem, na koji se morala nasmijati.

Posljednja je poruka bila od Liama O'Riordana i Rosheen gaje očito prekinula podigavši slušalicu. Halo? Rosheen, jesi li tu? Ja... Iz radoznalosti Siobhan je pritisnula tipku za vrijeme kako bi vidjela kada je Liam nazvao. Zbunjeno je slušala kompjutorizirani glas koji je govorio da je posljednji poziv upućen u dvadeset sati trideset šest minuta s broja osamdvadedampettriosam. Znala ga je napamet, no ipak je provjerila u telefonskom imeniku kako bi bila sigurna.

Liam i Bridey O'Riordan Kilkenny Cottage, Sowerbridge. Tel 827538.

Po drugi put te večeri osjetila je poriv da zaniječe stvarnost. Zacijelo je neka pogreška, rekla je sebi... Nemoguće, Liam nikako nije mogao u pola devet nazvati od kuće... O'Riordanovi su u Winchesteru i dok traje suđenje Patricku bit će pod policijskim nadzorom. Kad je izbio požar, nije bilo nikoga...

Ali, Bože moj! Što ako je netko bio unutra?

Rosheen! povikala je. Potrčala je uza stube i počela lupati na djevojčina vrata.

Rosheen! Ja sam, Siobhan. Probudi se! Je li Liam bio u kući? Otvorila je vrata i upalila svjetlo. U sobi nije bilo nikoga.

Srijeda, 10. veljače 1999.

U razgovoru s inspektorom Siobhan je postavila pitanje nasljednika Lavinijske Fanshawe. Ne možete zanemariti činjenicu da su Peter Haversley i Jeremjardine imali kudikamo jači motiv nego Patrick O'Riordan istaknula je. Obojica su trebala naslijediti prema oporuci i nijedan od njih nije skrivao dajedva čeka njezinu smrt. Lavinijsin muž imao sestru, koja je u međuvremenu umrla i nije imala djece, a ni Peter ih nema. A Lavinijsino jedino dijete, kći, također je umrla. Njezin je sin Jeremy, a on se nikada nije oženio.

Zabavljalo ga je njezino iscrpno istraživanje. Nismo to previdjeli, gospođo Lavenham. Zapravo je to bilo prvo što smo pogledali. Ali vi znate bolje od

ikoga da oni to nisu mogli učiniti. Vi i vaš suprug dali ste im alibi. Bili su kod vas na večeri...

Ali, samo od osam navečer u subotu do dva ujutro u nedjelju pobunila se Siobhan. I to protiv naše volje. Zna li vi uopće kakav je život u jednom selu kakav je Sowerbridge, inspektore? Te sjedeljke smatraju se mnogo boljim načinom da provedete večer u petak ili subotu od televizijskog programa kod kuće, iako se pozivaju uvijek isti dosadni ljudi i uvijek morate slušati iste dosadne priče. Toje pitanje statusa sarkastičnoje slegnula ramenima. Osobno, radije bih gledala dobar film nego li se pretvarala da me zanimaju njihovi razgovori o hipotekama i mirovinama. Ali, ipak sam jajedna Irkinja, a svi znaju da su Irci niska roda.

Ali, dobit ćete na važnosti kad počne Patrickovo suđenje rekao je inspektor podsmješljivo. Vi ćete biti ta koja će im dati alibije.

Ne bih to mogla učiniti da smo se Jeremvja i Haverslejevih uspjeli prije osloboditi. Vjerujte mi, Ian i ja nismo ih zadržavali učinili smo sve što smo mogli da odu ali na naše migove uopće nisu reagirali. Sam i Nora Bentley otišli su u pristojno doba, ali ostali nikako da se pokupe. Jeste li posve sigurni daje Lavinia umorena između jedanaest i ponoći? Nije li vam sumnjivo daje upravo moj iskaz isključio Petera i Jamesa? Svi znaju da sam ja jedina osoba u Sowerbridgeu koja bi, da može, radije dala alibi Patricku ORiordanu.

Sto bi to trebalo značiti?

To znači ia sam nesklon svjedok i to mojem iskazu u Peterovu i Jeremvjevu korist daje veću težinu.

Inspektor je odmahnuo glavom. Mislim da malo preuveličavate svoju ulogu u svemu tome, gospođo Lavenham. Da su se gospodin Haverlev i gospodin Jardine doista dogovorili umoriti gospođu Fanshaw, ne bi li otišli nekamo za vikend u Irsku, primjerice? Time bi dobili mnogo čvršći alibi od tih šest sati provedenih u kući neprijateljskog svjedoka. U svakom slučaju nastavio je kao da se ispričava u pogledu vremena potpuno smo sigurni. Patolozi ga danas mogu utvrditi vrlo točno, osobito kada se trupla nađu tako brzo kao u ovom slučaju.

Siobhan nije bila spremna predati se tako brzo.

Ali, morate shvatiti koliko je čudno da se to dogodilo upravo te večeri kada smo ih Ian i ja pozvali. Mi mrzimo takva formalna druženja. Svoje prijatelje pozivamo uglavnom ljeti, na roštilj. Uvijek smo opušteni i spontani. Ne mogu vjerovati da je Lavinia pukim slučajem umorena upravo te večeri u cijeloj cjelcatoj godini za koju smo poslali pozivnice šest tjedana unaprijed. Zamišljeno ju je promatrao. Kad biste mi mogli reći kako su to učinili, mogao bih se s vama složiti.

Prije nego što su došli k nama ili nakon odlaska rekla je. Patolog je pogrešno procijenio vrijeme.

Iz hrpe na radnome stolu izvukao je list papira i okrenuo ga prema njoj. Popis iz British Telecoma svih poziva iz kuće Manor u tjednu prije umorstava.

Pokazao je prstom na posljednji broj. Razgovor Dorothy Jenkins s prijateljicom u Londonu u pola jedanaest navečer, onoga dana kada je ubijena. Trajao je malo dulje od tri minute. Razgovarali smo s tom prijateljicom, rekla je daje gospođica Jenkins bila na rubu živaca. S gospođom Fanshaw očito nije bilo lako. Osobe s Alzheimerovom obično su teški pacijenti, a gospođica Jenkins nazvala je tu ženu, također njegovateljicu, kako bi joj rekla da će zadaviti staru. Dogodilo se to već nekoliko puta prije, ali taj je put gospođica Jenkins plakala, a kada joj je prijateljica rekla kako ima goste i da više ne može razgovarati, tresnula je slušalicu.

Nakratko je zastao. Žena je bila zabrinuta i nazvala je gospođicu Jenkins čim su gosti otišli nastavio je. Procjenjuje daje to bilo oko dvanaest i petnaest. Veza je bila zauzeta pa je nije mogla dobiti, ali priznaje da joj je laknulo jer je zaključila kako je gospođica Jenkins našla nekog drugog kome će se izjadati.

Siobhan se namrštila. No, to barem potvrđuje daje poslije ponoći još bila živa. Inspektor je odmahnuo glavom. Bojim se da nije. Telefon u kuhinji bio je srušen i slušalica nije bila na mjestu mislimo da je gospođica Jenkins pokušavala nazvati policiju kada je bila napadnuta prstom je lupnuo po papiru što znači da je, bez obzira na patologovu procjenu, umorena između toga posljednjeg zabilježenog poziva u pola jedanaest i prijateljčina pokušaja daje dobije u dvanaest i petnaest, kada slušalica više nije bila na aparatu.

Peto poglavlje

00.32 Utorak, 9. ožujka 1999.

Siobhan je podigla slušalicu kako bi nazvala policiju i prijavila Rosheenin nestanak. Oklijevala je. Prije nisu ni mrdnuli prstom, pomislila je ogorčeno, pa zašto bi sad bilo drukčije? Mogla je čak predvidjeti kako bi tekao razgovor, to je već toliko puta proživjela.

Smirite se, gospođo Lavenham... To je nesumnjivo bila neka neslana šala... Da vidimo... Nije li vas nedavno netko nazvao i predstavio se kao Bridey koja navodno ima srčani udar? Poslali smo joj hitnu pomoć, a kada su došli sjedila je živa i zdrava pred televizorom... Vi i vaša dadilja ste Irkinje... Netko je mislio da će biti zabavno uzrjavati vas pa se ušuljao u Kilkenny Cottage i nazvao vas... O'Riordanovi ne zaključavaju stražnja vrata, to svi znaju... Nažalost, za takve gluposti ne možemo nikog progoniti... Vaša dadilja? Ah, sigurno je i ona otišla gledati požar...

Uzdahnula je, odložila slušalicu i ponovno preslušala poruku. Halo? Jesi li tu, Rosheen? Ja...

Prvi put bila je posve sigurna daje Liam, ali sada više nije bila tako uvjerena. Irski naglasak mogao je svatko oponašati, a Liam je tako razvlačio, da je to mogao svaki idiot. Imala je potrebu razgovarati s nekim razumnijim paje nazvala lana u hotel u Rimu. Ja sam rekla je. Upravo sam stigla. Oprosti što te

budim, ali zapalili su Kilkennv Cottage, a i Rosheen je nestala. Sto misliš, da nazovem policiju?

Čekaj malo rekao je pospano. Daj ponovi. Tko su to oni?

Pojma nemam odgovorila je nemoćno. Netko. Mogao bi biti bilo tko. Peter Haversley potapšao je Cvntihiju po leđima kada se krov urušio. Da sam znala gdje su ORiordanovi, nazvala bi ih, ali Rosheen jedina ima broj a nje nema. Odvezla bih se u selo kad bih imala auto sve vrvi policajcima ali morala sam ga ostaviti kod crkve a tvoj je na Heathrowu a djeca ne bi mogla hodati do tamo, ne u ovo doba noći.

Dugo je zijevnuo. Sve je to prebrzo za mene. Tek sam se probudio. Kažeš, netko je zapalio Kilkennv Cottage?

Objasnila mu je.

A Rosheen nije tu? Sada je zvučao budnije. Stoje koga vraga mislila ostaviti djecu samu?!

Ne znam. Rekla mu je za telefonski poziv iz Kilkennv Cottagea. Ako je to doista bio Liam, možda je Rosheen otišla onamo i sada se bojim da su bili u kući kada je požar izbio. Svi mislimo daje bila prazna jer smo jutros gledali kako odlaze. Opisala mu je prizor Liam je pomogao Bridey ući u stari kombi, a ondaje mrko prošao pokraj skupine jednako tako mrkih susjeda što su se sjatili na raskrižju. Bilo je grozno rekla je. Otišla sam onamo po Patcha, vještica Cynthia počela je siktati na njih pa su joj se, naravno, i drugi pridružili. Mrzim te ljude, lane, stvarno ih mrzim.

Nije odmah odgovorio. Gledaj rekao je zatim vatrogasci se u takvim slučajevima ne oslanjaju na ono što im ljudi kažu. Sigurno su provjerili ima li koga u kući čim su stigli. A ako su se Liam i Bridey doista vratili, tada bi pred kućom stajao njihov auto i netko bi ga zacijelo vidio. Dobro, imaš pravo selo je puno bogomoljaca, ali Shiv, nisu ubojice i ne bi šutjeli da su mislili kako su ORiordanovi u kući. Daj, razmisli malo. Znaš da imam pravo.

A što je s Rosheen?

Ah, rekao je suho ne bi to bio prvi put, je li tako? Jesi li pogledala u štaglju? Kladam se daje ondje s Kevinom Wylliejem.

To je samo jednom učinila.

Jednom u štaglju ispravio ju je. A možemo samo nagađati koliko je često spavala s Kevinom.

Kladim se da se sad negdje lijepo zabavljaju i Rosheen će se samo pojaviti na vratima sva ozarena. Samo se nadam da ćeš je dobro izribati. Nema nikakva prava ostavljati dečke same.

Nije ništa rekla, nije imala želju upuštati se u još jednu prepirku o Rosheeninu moralu. Ian se ravnao prema načelu što ne znam, to me ne muči i odbijao je priznati daje takvo držanje licemjerno. Siobhan je pak smatrala da Kevin djevojci služi tek za zabavu, dok ne nađe nešto bolje.

Bog zna daje to učinila svaka žena... put prema ugledu nikada nije ravan...

No, s Ianovom se posljednjom primjedbom, naravno, složila. Čak i ako je iz

kuće zvao Liam, Rosheenina prva zadaća bila je ostati s Jamesom i Oliverom. I što ću sad? Sjediti i čekati da se pojavi?
Ne vidim da imaš mnogo izbora. Kasno je, policija noćas sigurno neće ništa poduzeti. U svakom slučaju, punoljetna je.
U redu.

Previše ju je dobro poznao. Ne zvučiš baš uvjereno.
I nije bila, ali što se Rosheenina ponašanja tiče, bila je manje stroga od njega.
Kada su jednoga dana

došli kući ranije nego obično i zatekli je na djelu u štaglju, Ian se duboko uvrijedio, iako je Rosheen sve vrijeme motrila na dječake putem alarma koji je ponijela sa sobom. Ian ju je htio smjesta otpustiti, no Siobhan ga je od toga odgovorila nakon što je od Rosheen dobila obećanje da će ubuduće svoje privatne poslove obavljati u slobodno vrijeme. Nakon toga, kad bi se sjetila puritanskog ponašanja svoga muža Engleza, Siobhan je morala zagnjuriti glavu u jastuk da bi prigušila smijeh. Prema njezinu mišljenju, Rosheen je postupila tipično irski odlučila je spavati s Kevinom u štaglju, a ne pod krovom obitelji Lavenham. Kako je poslije rekla lanu Nikada ne bismo doznali daje Kevin bio tamo da gaje prokrijumčarila u sobu i rekla mu neka bude tiho.

Ah, samo sam umorna slagala je sada, znajući da nekome tko je tisućama kilometara daleko nikada ne bi u telefonskom razgovoru mogla objasniti zloslutni osjećaj koji ju je mučio. Prazne kuće uvijek su je ispunjale jezom ostalo joj je to iz djetinjstva, kada bi se vraćala u golemu kuću punu jeke, koju je njezina bujna mašta napučila divovima i sablastima... Cuj, nastavi ti spavati. Sutra ću te opet nazvati. Dotad će se već sve objasniti. Ali svakako dođi kući u petak završila je strogo. U suprotnom odmah pokrećem razvod. Nisam se za tebe udala da me ostaviš zbog braće Ravenelli.

Doći ću, obećavam rekao je.

Siobhan je čula kako se na drugoj strani veza prekinula, a zatim je i ona spustila slušalicu. Otvorila je ulazna vrata kuće i pogledala prema tamnim obrisima štaglja. Gledala je prodire li svjetlost između dvostrukih vrata, no znala je da samo gubi vrijeme, lanova prijetnja da će njezinim roditeljima u Irskoj reći što radi učinila je da se Rosheen i Kevin sada sastaju na mnogo skrovitijim mjestima nego što je štagalj imanja Fording.

Uzdahnula je i vratila se u kuhinju. Sjela je na jastučić ispred peći, položila Patchovu glavu na krilo i stavila bocu vina pokraj sebe. Prošlo je još desetak minuta prije negoli je shvatila da ključ Kilkennv Cottagea, koji je trebao visjeti na kukici na kuhinjskom ormariću, više nije ondje.

Srijeda, 10. veljače 1999.

Ali, zašto ste tako sigurni daje to bio Patrick? upitala je Siobhan inspektora. Zašto ne bi mogao biti netko nepoznat? Hoću reći, svatkoje iz njegove kutije za alat mogao uzeti čekić ako ju je, kako kaže, ostavio u kuhinji.
Jer nije bilo nikakvih znakova provale. Ubojica je ili imao ključ ulaznih vrata ili

gaje Dorothea Jenkins pustila. A to znači da gaje morala poznavati.

Možda nije zaključala rekla je Siobhan hvatajući se za slamku. Možda su ušli na stražnja vrata.

Jeste li ikada pokušali otvoriti stražnja vrata Manora, gospođu Lavenham?
Nisam.

Osim što su šarke potpuno zahrđale, od vlage su se toliko iskrivila i raširila, da ih morate gurnuti ramenom želite li ih odškrinuti, a pritom još strašno cvile, vjerujte mi. Da je u jedanaest navečer neki neznanac ušao na stražnja vrata, ne bi gospođicu Jenkins uhvatio u kuhinji. Dala bi petama vjetra čim bi čula škripu i s telefona na katu pozvala policiju.

U to ne možete biti sigurni rekla je Siobhan. Sowerbridge je najmirnije mjesto na svijetu. Zašto bi pretpostavila daje provalnik? Vjerojatno je pomislila daje Jeremy, daje došao posjetiti baku.

Ne, ne mislimo da je bilo tako. Uzeo je olovku i počeo je vrtjeti među prstima. Koliko smo dosad mogli utvrditi, tim putem nitko nije ulazio u kuću. Mljekar namje rekao kako je gospođica Jenkins stalno držala navučen zasun, jer kad ih je nekom zgodom pokušala otvoriti, zaglavila su se pa ga je morala zamoliti da ih ponovno zatvori.

Uzdahnula je priznajući poraz. Patrick je uvijek bio tako drag prema meni i djeci. Jednostavno ne mogu vjerovati daje ubojica.

Nasmijao se njezinoj lakovjernosti. To se dvoje ne mora isključivati, gospođu Lavenham. Pretpostavljam da su to za Jacka Rasparača rekli i njegovi susjedi.

01.00 Utorak, 9. ožujka 1999.

Kada je tinjajuće ostatke kuće natopila voda iz vatrogasnih cijevi i prodoran miris mokra pepela ispunio im nosnice, okupljenima je postalo hladno. Sada, kada je cijelo uzbuđenje prošlo, u stanovnike Sowerbridgea počelo se uvlačiti nešto poput osjećaja srama

nisu oni zloradi ljudi, zar ne? malopomalo počeli su se razilaziti. Na raskrižju su ostali jedino još Haversleevi, Bentleevi i Jeremvjadine, koji su još bili opčinjeni prizorom uništenja, koji će ugledati svaki put kad izađu iz svojih kuća.

Tjednima nećemo smjeti otvoriti prozore rekla je Nora Bentley i namreškala nos. Gušit ćemo se od smrada.

A bit će još gore kad zapuše i počne nositi čađu zanovijetao je Peter otirući pepeo s kaputa.

Njegova je žena nestrpljivo pucketala jezikom. Morat ćemo se jednostavno pomiriti s time rekla je. Nije to kraj svijeta.

Sam Bentley odjednom je prasnuo u smijeh. Bravo, Cynthia, zbilja hrabro od vas. Vi ćete ipak ponijeti najveći teret. Ovdje uglavnom puše jugozapadnjak, što znači da će se većina prljavštine skupljati na Malvernu. No kratko je zastao i pogledao nju pa Petera tko sije vjetar, žanje buru, zar ne?

Nitko nije ništa rekao.

Jeste li opazili primijetila je Nora namješteno veselo da vatra nije zahvatila Liamove aute? Sto mislite, je li to Božja kazna?

Koješta rekao je Jeremy.

Sam se ponovno nasmijao. Ma nemojte. Upravo ste se vi žalili zbog tih starih automobila. Sad imate pred nosom i izgorjelu kuću. Cisto sumnjam da su ORiordanovi bili osigurani, pa će proći još godine prije negoli se nešto poduzme s tom kućom. Budete li imali sreće, zemljište će kupiti neko građevinsko poduzeće i pred vratima ćete imati zgradurinu s ptičjim krletkama. A ako ne budete imali sreće, Liam će postaviti neku daščaru i nastaviti živjeti u njoj. I znate li što, Jeremy, nadam se da će biti tako. Osobna je osveta mnogo slađa od svega što zakon može ponuditi.

Što bi to trebalo značiti?

Trebali ste biti pametni i prije pozvati vatrogasce rekao je Sam bez uvijanja. Neron je možda guslao dok je Rim gorio, ali to njegovu ugledu nije nimalo pridonijelo.

Ponovno tišina.

Što vi želite reći? upitala je Cynthia osorno. Da je Jeremy mogao nekako spriječiti požar?

Jeremy Jardine prekrizio je ruke. Ako je tako, Same, tužit ću vas za uvredu. Sigurno nisam jedini koji tako misli. Pola sela se pita zašto smo Nora i ja osjetili dim prije vas i zašto su Cynthia i Peter, prvi put u životu u ponedjeljak ujutro odlučili otići u Salisburv.

Čista slučajnost promrsio e Pater Haversley.

No, nadam se za vas da govorite istinu promrmljao je Sam i umorno protrljao lice uprljano pepelom. Jer nećete morati odgovarati samo na pitanja policije. Lavenhamovi posve sigurno neće šutjeti.

Nadam se da ne želite reći kako je netko od nas namjerno zapalo tu odvratnu kuću rekla je Cynthia oštro. Doista, Same, katkada vas ne razumijem.

Zabrinuto je zavrtio glavom i poželio daje može mrziti koliko i Siobhan Lavenham. Ne, Cynthia, želim reći da ste znali da će se to dogoditi, da ste čak na to potaknuli mjesne huligane. Možda ste htjeli osvetu za Lavinijinu i Dorothyynu smrt, ali pomoć pri zločinu je kažnjiva i uzdahnuo je ako zbog toga odete u zatvor, neću vas nimalo žaliti.

Iza njih, u predsoblju kuće Malvern, počeo je zvoniti telefon...

Srijeda, 10. veljače 1999.

Na stol ispred inspektora Siobhan je položila otvorenu omotnicu. Čak i ako je Patrick ubojica i čak ako Bridey to zna, to nije nikakvo opravdanje za ovakve stvari rekla je. Nemam dokaza daje pismo poslala Cynthia Haversley, ali sam u to sto posto uvjerena. Koristi sva sredstva kako bi Liamu i Bridey zagorčala život i ne bi li na posljétku sami otišli.

Inspektor je iz omotnice izvadio presavijeni list papira i pročitao tekst sačinjen od slova izrezanih iz novina.

VJEŠANJE JE PREDOBRO ZA TAKVE KAO ŠTO STE VI. GORJELI U PAKLU

Na koga je pismo bilo naslovljeno? upitao je.

Na Bridey.

I zašto gaje dala vama, a ne policiji?

Jer je znala da danas dolazim ovamo. Zamolila me da ga ponese sa sobom. Netko gaje preksinoć ubacio u njihov poštanski sandučić.

Vas će slušati više nego mene, rekla je Bridey tutnuvši joj omotnicu u ruku.

Uvjerite ih da smo u opasnosti prije negoli bude prekasno.

Okrenuo je omotnicu. Zašto mislite da ga je poslala gospođa Haversley?

Ženska intuicija, pomislila je Siobhan cinično. Zato jer su neka slova izrezana iz zaglavljaja Daily Tekgrapha. A Cynthia je pretplaćena na Telegraph. I mislite daje jedina u Sowerbridgeu?

Slabašno se nasmiješila. Ne, ona je jedina sposobna za takvu gadost. Omiljena joj je zabava zabadati nos u tuđe poslove. A što vas više razjari, to je sretnija.

Osjeća se važnom kad svi plešu kako ona svira.

Ne sviđa vam se. Bila je to tvrdnja prije negoli pitanje.

Ne.

Ni meni priznao je inspektor. Ali, gospođu Lavenham, to još ne znači daje kriva. Liam i Bridey, ili jedno od njih dvoje, također su mogli nabaviti Telegraph i sami sastaviti pismo.

Jasno. Bridey je predvidjela da ćete upravo to reći.

Možda zato jer je istina? upitao je blago. Gospođa Haversley je korpulentna, nespretna žena debelih prstiju i ona to jednostavno nije mogla izvesti, čak ni u rukavicama. Ovo ovdje pokazao je prstom na pismo previše je uredno. Ni jedno jedino slovo ne stoji ukrivo.

Onda je Peter.

Peter Haversley je alkoholičar. Njegove se ruke tresu.

Jeremyjardine.

Sumnjam u to. Takva anonimna pisma obično pišu žene. Zao mi je, gospođu Lavenham, ali jamčim vam da ću ovdje naći jedino otiske prstiju Bridey O'Riordan uz vaše i moje, naravno. Ne zato jer je osoba koja je to učinila nosila rukavice, nego zato jer se radi o samoj Bridey.

01.10 Utorak, 9. ožujka 1999.

Dr. Sam Bentley zabrinuto je zapucketao jezikom kada je pogledom prešao od Cvntihije do njezina muža. Peter je bio otišao javiti se na telefon i sada je, nesigurna koraka, išao prema njima. Pod svjetlima vatrogasnih kola Peterovo je lice izgledalo beskrvno.

Čovječe, morali biste biti u krevetu. Svi bismo morali biti u krevetu. Prestari smo mi za ovakva uzbuđenja.

Peter Haversley nije na to ništa rekao. To je bila Siobhan rekao je isprekidano. Zamolila me da javim policiji, Rosheen je nestala. Kaže daje Liam večeras u

pola devet nazvao iz Kilkenny Cottagea i sada se boji da su on i Rosheen bili u kući kada je izbio požar.

Ali, to je nemoguće rekao je Jeremy.

Kako možete biti sigurni?

Pa jutros smo svi gledali kako Liam i Bridey odlaze u Winchester.

A što ako se Liam vratio čuvati kuću? Ako je nazvao Rosheen i zamolio je da mu se pridruži?

Zaboga, Peter! prasnula je Cynthia. Znaš Siobhan. Sigurno Opet pokušava praviti probleme.

Ne bih rekao. Zvučala je vrlo uznemireno. Pogledom je tražio nekog policajca. Prijavit ću, za svaki slučaj.

Ali, njegova gaje žena zgrabila za ruku i povukla. Ne dolazi u obzir rekla je bijesno. Neka Siobhan sama obavlja svoje prljave poslove. Ako je već uzela drolju da joj čuva djecu, neka onda sama pazi na nju.

Zavladao je muk. Peter je gledao svoju ženu kao da JE pred njim potpuni stranac. A onda je podigao ruku i udario je posred lica. Koliko god me duboko uvalila rekao je ali ubojica nisam...

The Daily Telegraph večernje izdanje Utorak, 9. ožujka 1999.

Građani uzeli pravdu u svoje ruke i zapalili kuću irske obitelji kbiteljska kuća Patricka Sumnja se na skupinu mjesnih O'Riordana, kojemu se sudi za umorstvo Lavinije Fanshaw i Dorothy Jenkins, izgorjela je noćas do temelja. U policiji pretpostavljaju da je požar podmetnut. Veliku zabrinutost izaziva činjenica da nije poznato gdje su O'Riordanovi roditelji, a prema nekim izvorima u uništenoj su kući nađena izgorjela trupla. Policija to ne želi ni potvrditi ni opovrgnuti. huligana, koji su širili mržnju protiv obitelji O'Riordan. Suočeni s kritikama, u policijskoj postaji Hampshire izjavili su da neće tolerirati pokušaje građana da pravdu uzmu u svoje ruke. Takve ćemo pokušaje bez oklijevanja progoniti rekao je glasnogovornik. Građani moraju biti svjesni daje podmetanje požara vrlo težak prijestup.

Šesto poglavlje

Utorak, 9. ožujka 1999.

Kada je Siobhan u šest ujutro čula zvuk automobila, ponadala se daje netko našao Rosheen i dovezao je kući. Izmoždena nakon naporene noći, otvorila je ulazna vrata i pred sobom ugledala dvojicu policajaca. Na sivoj jutarnjoj svjetlosti doimali su se poput utvara. Vjesnici nesreće, pomislila je ugledavši njihova zabrinuta lica. Jedan je bio inspektor, a drugi onaj mladi pozornik koji ju je večer prije zaustavio pokraj crkve. Uđite rekla je i širom otvorila vrata. Hvala.

Povela ih je u kuhinju i, podigavši Patcha na krilo, sjela na jastučić ispred peći. To je Bridevin pas rekla im je gladeći ga po njušci. Obožava ga. I on nju.

Nevolja je samo u tome stoje Patch pas čuvar. On je kao Bridey na oči su joj navrle suze iscrpljenosti ne odveć bistar, ne odveć hrabar, ali dobar kao kruh. Dvojica policajaca stajala su smeteno pred njom, ne znajući kamo bi sa sobom ni što bi rekli.

Grozno izgledate reklaje neodlučno. Pretpostavljam da ste došli priopćiti mi da je Rosheen mrtva.

To još ne znamo, gospođu Lavenham rekao je inspektor, izvukao stolac i sjeo ispred nje.

Mladome kolegi dao je znak da i on sjedne. Na mjestu gdje je bila kuhinja našli smo truplo, ali zastao je, ne znajući kako bi nastavio. Bojim se da je toliko izgorjelo, da ne možemo reći tko je posrijedi. Čekamo prvi nalaz patologa pa ćemo znati nešto više o dobi i spolu žrtve.

O, Bože! rekla je tupo. Onda je to sigurno Rosheen.

Zašto mislite da nisu Bridey ili Liam?

Zato jer ste im vi obećali zaštitu u Winchesteru dok traje suđenje.

Odmahnuo je glavom. Nisu više ondje. Otkad su ih nakon jučerašnje rasprave dopratili onamo, nitko ih nije vidio.

Zar nikoga niste ostavili s njima?

Nije bilo potrebe, gospođu Lavenham. Imali su izravnu telefonsku vezu s mjesnom policijskom postajom i tijekom noći poslali smo redovitu ophodnju. Bojali smo se nevolja izvana, nismo računali s tim da bi se mogli vratiti ne obavijestivši nas. Rukom je protrljao bradu. Kod kuće Manor našli smo svježe tragove guma. Možda je Liam ondje parkirao svoj kombi, a onda je s Bridey u kolicima preko tratine došao do Kilkenny Cottagea.

Zbunjeno je odmahнула glavom. Ali zašto onda niste našli tri trupla?

Zato jer od kuće nije ostalo ništa, gospođu Lavenham. A tko god umro u toj kući, umro je vjerojatno od ruke Liama O'Riordana.

Srijeda, 10. veljače 1999.

Na kraju razgovora s inspektorom Siobhan je ustala.

Mogu li vam reći što najviše mrzim kod Engleza?

upitala gaje.

Odmahnuo je glavom.

Nikad vam ne padne na pamet da i vi možete pogriješiti. Položila je dlan na anonimno pismo na njegovu stolu. A ovdje griješite. Bridey je stalo do mojega mišljenja stalo joj je do mene ne samo zato jer sam Irkinja kao ona, nego i zato jer sam zaposlila njezinu nećakinju. Nikada ne bi učinila ništa što bi ugrozilo Rosheenin položaj u našoj obitelji jer smo Rosheen i jajedine osobe u cijelom Sowerbridgeu na koje može računati. Mi joj odlazimo u nabavku, dajemo sve od sebe daje zaštitimo i kad joj je teško, pozovemo je k nama. Nema tih okolnosti u kojima bi me Bridey iskoristila za lažne dokaze policiji. Previše bi se bojala da bih je nakon toga napustila i da bih zatim na to nagovorila i Rosheen.

Možda i jest tako, gospođo Lavenham, ali pred sud ne možete doći s takvim argumentom.

Ne zanima mene nikakav sud, inspektore, jedino želim vas uvjeriti da su ORiordanovi u Sowerbridgeu izloženi mržnji i teroru i da im je život u opasnosti. Gledala je kako odmahuje glavom. Niste zapravo čuli ni jednu jedinu riječ od svega što sam rekla, zar ne? Mislite da sam na Bridevinoj strani zato jer sam Irkinja.

Nije li tako?

Ne. Uspravila se i uzdahnula. Irskoj je kulturi moralna potpora strana, inspektore. Jedino u čemu istinski uživamo jest međusoban rat. Mislila sam da to zna svaki Englez.

Utorak, 9. ožujka 1999.

Vijest daje suđenje Patricku ORiordanu odgođeno dok traje policijska istraga o nestanku njegovih roditelja i rođakinje objavljena je na radiju i televiziji u podne, no Siobhan je isključila radio prije negoli njezina dva sinčića prepoznaju imena koja se spominju u vijestima.

Cijelo prijepodne pratili su razrogačenih očiju kako policajci ulaze i izlaze iz Rosheenine sobe u nadi da će naći trag od kojeg bi mogli krenuti. Siobhan se najviše dojmilo kada su krajnjom pomnjom uzeli djevojčinu četku za kosu, upotrijebljene rupčiče iz njezina koša za papir i hrpicu prljava rublja kako bi patologu odnijeli uzorke DNK.

Objasnila je dječacima da Rosheen nije bila kod kuće kada se ona prethodne noći vratila, da je zbog toga zabrinuta i da je zamolila policajce neka joj pomognu nacije.

Otišla je teti Bridey rekao je šestogodišnji James.

Kako znaš, dušo?

Nazvao je striček Liam i rekao da teti Bridey nije dobro.

Je li ti to Rosheen objasnila?

Kimnuo je. Rekla je da će se odmah vratiti. I da odem spavati.

Poljubila gaje u tjeme. Hrabrice mala.

On i Oliver crtali su za kuhinjskim stolom i James je odjednom počeo švrljati po papiru kako bi izbrisao crtež. Je li to zato stoje striček Patrick ubio onu ženu? upitao ju je.

Siobhan je trenutak pomno promatrala njegovo lice. Jasno i glasno rekla je Rosheen Bez obzira na sve, Rosheen, molim te, djeci nemoj nipošto reći za stoje Patrick optužen... Nisam znala da znate za to rekla je vedrim tonom. To svi znaju rekao joj je ozbiljno. Striček Patrickje čudovište i trebalo bi ga objesiti.

O, Bože! povikala je pokušavajući se nasmiješiti. Tko je to rekao?

Kevin.

U grudima je osjetila grč bijesa. Ian je nakon onog događaja u štaglju postavio jasna pravila. Kevina možeš viđati u svoje slobodno vrijeme, Rosheen, ali ne

kada moraš biti s djecom...

Kevin Wyllie? Rosheenin prijatelj? Sjela je pokraj Jamesa i sklonila mu uvojak s čela. Često dolazi ovamo?

Rosheen je rekla da ne smijemo reći.

Dušo, mislim da nije mislila da ne smijete reći meni.

James je svoje tanke ručice obujmio oko njezina vrata i obraz pritisnuo uz njezin.

Mislim da je, mamice. Rekla je da će joj Kevin otkinuti glavu ako kažemo tebi ili tati.

Kasnije Utorak, 9. ožujka 1999.

Ne mogu vjerovati da sam dopustila da se to dogodi rekla je inspektoru mahnjito koračajući amotamo po dnevnome boravku. Trebala sam poslušati lana. Kad gaje prvi put vidio, odmah je rekao da ne valja.

Smirite se, gospodo Lavenham rekao je inspektor tiho. Sigurno ne želite da djeca čuju svaku riječ.

Ali zašto mi Rosheen nije rekla da joj Kevin prijete? Morala je znati da mi može vjerovati. Bog mi je svjedok da sam se pretrgla kako bih pomogla njoj i njezinoj obitelji.

Možda upravo u tome leži problem natuknuo je. Možda se bojala da će vam tako još više otežati.

Ali, zaboga, bila je odgovorna za moju djecu! Ne mogu vjerovati daje šutjela i puštala daje terorizira taj primitivac.

Inspektor ju je nekoliko trenutaka zamišljeno gledao. Pitao se koliko joj treba reći. I Kevin Wyllie je nestao rekao je bez uvijanja. Uzimamo uzorke DNK iz njegove sobe, jer ako je mrtav, truplo u Kilkenny Cottageu je njegovo.

Siobhan gaje zbunjeno gledala. Sad više ništa ne razumijem.

Kratko se nasmijao. Jedino što patolog zasad može sa sigurnošću reći, gospodo Lavenham, jest da je osoba koja je nađena u kući stajala uspravno kada je umrla.

Još uvijek ne razumijem.

Jezikom je prešao po suhim usnama. Izgleda bolesno, pomislila je.

Nagađamo da su Liam, Bridey i Rosheen proglasili sebe sucem i krvnikom prije negoli su zapalili kuću kako bi uništili sve dokaze.

The Daily Telegraph

Utorak, 10. ožujka 1999.

Uhićen bračni par

Dvoje ljudi, vjerojatno roditelji Patricka O'Riordana, kojemu je suđenje pred kaznenim sudom Winchestera prije dva dana do daljnjega odgođeno, uhićeni su, pod optužbom za umorstvo, u Liverpoolu pri pokušaju ukrcaja na trajekt za Irsku. Još uvijek nije poznato gdje se nalazi njihova rođakinja Rosheen, čija obitelj živi u okrugu Donegalu.

Policija u Hampshireu priznala je da im irsko redarstvo pomaže u potrazi za nestalom djevojkom. I dalje se sumnja da truplo nađeno u Kilkenny Cottageu pripada Kevinu Wyllieju 28 iz Sowerbridgea, iako u policiji to ne žele ni potvrditi ni opovrgnuti.

Četvrtak, 11. ožujka 1999.

Cynthia Haversley odškrinula je ulazna vrata svoje kuće. Ah, Vi ste, rekla je iznenađujuće srdačno. Mislila sam daje opet neki od onih groznih novinara. Gle ti to! Kako se vremena brzo mijenjaju, pomislila je Siobhan pomalo ironično ulazeći u kuću. Nema tome dugo kako je Cynthia iste te grozne novinare pozivala na čaj u kuću i zabavljala ih pričama o opačinama obitelji O'Riordan. Kimnula je Peteru, koji je stajao na vratima primaće sobe. Kako ste vas dvoje? Otkako ih je posljednji put vidjela prošla su tek tri dana i iznenadila se koliko su ostarjeli. Osobito je Peter smršavio i posijedio. Pretpostavila je da pije više nego inače.

Ne baš najbolje. Da budem iskren, sramimo se zbog našeg ponašanja.

Cynthia je otvorila usta kako bi nešto rekla, ali onda se očito predomislila. Gdje su dječaci? upitala je umjesto toga.

Nora je s njima.

Trebali ste ih povesti. Meni ne bi smetalo. Siobhan je odmahнула glavom.

Nisam htjela da čuju ono što ću vam reći, Cynthia.

Cynthia Haversley odmah se počela braniti. Ne možete mi prigovoriti...

Dosta! upao joj je Peter u riječ i pomaknuo se malo u stranu. Dođite u dnevnu sobu, Siobhan. Kako je Ian? Vidjeli smo da se vratio.

Otišlaj je do prozora, odakle je mogla vidjeti ostatke kuće O'Riordanovih.

Umoran je odgovorila je. Došao je jako kasno i već u cik zore morao je ponovno dalje. U ured. Imamo tri narudžbe i sve bi mogle propasti jer ni on ni ja ovih dana nismo u uredu.

Ne rekla je polako. Ian je do petka trebao ostati u Italiji, ali s obzirom na okolnosti... zastala je trenutak. Nažalost, nitko od nas ne može biti na dva mjesta istodobno. Okrenula se i pogledala ih. A djecu ne mogu ostaviti samu.

Žao mi je rekao je Peter. Malo se nasmijala. Ne treba vam biti žao. Volim svoje dečke znate, pa mi nije teško ostati kod kuće. Voljela bih samo da su okolnosti drukčije. Prekrižila je ruke i znatiželjno proučavala Cynthiaju. James mi je jučer ispričao jednu zanimljivu priču rekla je. Pretpostavljam da je točniji je on iskreno dijete, ali htjela sam je ipak provjeriti kod vas. Nakon svega što se dogodilo, nikome ništa ne vjerujem. Je li točno da ste jednom došli k nama i da ste Jamesa i Olivera zatekli same?

Vidjela sam Rosheen kako odlazi objasnila je i znala sam da u kući nema nikoga jer sam... no, da, promatrala sam toga jutro vaš kolni ulaz. Siobhan se htjela početi braniti. Stalno sam vam govorila da je pokvarena i lijena, ali niste me htjeli slušati.

Zato jer mi nikada niste rekli zašto joj ne vjerujete rekla je Siobhan mirno.

Mislila sam da znate i da vam to ne smeta. Ian nije skrivao koliko je bio srdit kada ste je jedne večeri zatekli s Kevinom u štaglju, ali vi ste samo rekli da pretjeruje. Procijenila je daje najbolje biti izravan, zaključila je daje to nužno i duboko uzdahnula. Iskreno govoreći, Siobhan, čak sam stekla dojam da je vama cijela ta priča zabavna. Nikad mi nije bilo jasno zašto. Osobno, ja bih tu curu smjesta otpustila i potražila bih nekog pouzdanijeg.

Siobhan je zavrtjela glavom. Mislila sam da se to dogodilo samo jedanput. Nisam ni pomislila da će s tim nastaviti.

Ali, draga moja, previše je nju zanimao seks. U životu nisam upoznala takvu besramnicu. Vaše je dečke često ostavljala kod Bridey kako bi se mogla zabavljati s Kevinom Willijem. Mnogo sam puta gledala kako se s djecom šulja u Kilkennv Cottage, a nakon pet minuta izlazi iz kuće bez njih. Onda bi se s tim neugodnim momkom drsko odvezla u vašem Range Roveru. Pitala sam se znate li čemu služi vaš automobil.

Trebali ste mi to reći.

Cynthia je odmahнула glavom. Ne biste me htjeli slušati.

Zapravo, Cynthia je nekoliko puta pokušala načeti tu temu rekao je Peter blago ali vi ste je svaki put poklopili i praktički je optužili da mrzi Irce.

Niste mi ostavljali mnogo izbora promrmljala je Siobhan bez neprijateljstva u glasu. Zar onda, Cynthia, niste mogli odvojiti Rosheen od Liama, Bridey i Patricka? Zašto se svaki razgovor o djevojci koja mi čuva djecu morao pretvoriti u tiradu protiv njezinih rođaka?

Nakon njezinih riječi zavladała je kratka, nelagodna šutnja.

Siobhan je uzdahnula. Jedno mi nikako nije jasno. Kako ste mogli misliti da sam majka kojoj je svejedno ako su joj djeca zanemarena?

Cynthia je izgledala zbunjeno. To nisam nikada pomislila, doista nisam. Mislila sam samo da ste pa, ležernija od većine.

Zato jer sam Irkinja, a ne Engleskinja?

Ah, Siobhan! Peter je zabrinuto zavrtio glavom. Nije bila stvar u tome.

Gledajte, Siobhan, mi nismo imali pojma kakve je upute Rosheen dobila od vas. Iskreno govoreći, mislili smo daje potičete na to da uključuje Bridey kako bi jadna stara imala osjećaj da je nekom potrebna. Nama se to nije sviđalo zapravo, mislili smo da je to ludo zašutio je s izrazom krivnje na licu. Kako je Cynthia suino govorila, ona nikada ne bi mogla ostaviti dvoje živahne djece na skrb jedne invalidne stare žene i jednog pijanca, ali mislili smo da želite izraziti solidarnost s njima. U smislu ako ja ORiordanovima povjeravam svoju djecu, onda biste i vi trebali...

Siobhan se ponovno okrenula prema prozoru i crnoj pougljenoj hrpi ruševina koja je nekoć bila Kilkennv Cottage. Zato jer je nedostajao jedan čavao, izgubila se potkova... jer je nedostajala potkova, propao je konj... jer na objema stranama nije bilo razumijevanja, propali su ljudski životi...

Zar mi niste mogli reći za onaj dan kada ste Jamesa i Olivera zatekli same u kući? promrmljala je.

Pokušala sam odgovorila je Cynthia. Kada?

Dan poslije. Zaustavila sam Iana i Vas na kraju kolnoga ulaza, odlazili ste na posao i rekla sam vam da su vaša djeca previše mala da biste ih ostavljali same. Moram priznati da mi se vaša reakcija učinila nevjerojatno ležernom, ali... slegnula je ramenima. Drugo nisam ni očekivala. Siobhan se dobro sjećala toga događaja. Cynthia je stajala na kolnom ulazu prepriječivši im put, a zatim je, lica crvena od srdžbe, gurnula glavu kroz prozor i održala predavanje o tome kako je lakoumno od njih da zaposle jednu tako pokvarenu djevojku. Oboje smo mislili da govorite o onoj večeri kada je bila s Kevinom u štaglju. Ian je poslije rekao da bi volio da vam to nije ni ispričao jer ste to iskoristili da se okomite na nas.

Cynthia se namrštila. Zar vam James i Oliver nisu ništa rekli? Bila sam s njima gotovo dva sata i održala sam Rosheen bukvicu kada se vratila.

Previše su se bojali. Kevin ih je izgrdio jer su vas pustili unutra i rekao im da, ako ih ikada upitam je li dolazila gospođa Haversley, moraju reći ne.

Cynthia se polako spustila na stolac. Nisam imala pojma rekla je zaprepašteno. Nije čudno da ste bili tako hladnokrvni.

Hm. Siobhan ih je promatrala. Čini se da smo se od početka pogrešno razumjeli. Sada mi je zbog toga vrlo žao. Stalno mislim, da nisam tako brzo donijela sud o svima vama, nitko ne bi umro.

Peter je zavrteo glavom. I za nas to vrijedi. Čak se Sam i Nora Bentley tako osjećaju. Da su podržali vaše mišljenje o Liamu i Bridey umjesto da se drže po strani... Zašutio je i uzdahnuo. Ne razumijem kako smo dopustili da nam sve to tako izmakne nazoru. Nismo mi loši ljudi. Možda malo kratkovidni pokatkad prebrzo donosimo sud o drugima ali bezdušni nismo.

Siobhan je pomislila na Jeremvja Jardinea. Ubrija li Peter u taj opći oprost i Laviniijina unuka?

Sedmo poglavlje

09.00 Petak, 12. ožujka 1999.

Mogu li vam donijeti šalicu čaja, Bridey? upitao je inspektor kada je ušao u sobu za saslušanja. Starica je vragolasto trepnula. Radije bih jedan Guinness. Nasmijao se i izvukao stolac. Ah, vi i Liam. On kaže da ne pije prvi put otkako je posljednji put ležao u zatvoru prije dvadeset godina. Trenutak ju je pažljivo gledao. Žalite li zbog čega?

Samo zbogjednoga rekla je. Da nismo ubili i gospodina Jardinea.

Nije vam žao što ste ubili Rosheen?

Zašto bi mi bilo? upitala je. Isto tako lako ubila bih zmiju. Izrugivala nam se i hvalila se kako je lukavo ubila one dvije jadanice i zatim krivnju svalila na našega Patricka. A sve to radi toga da se bogato uda. Trebala sam već prvoga dana shvatiti da se u njoj krije sam vrug.

Kako ste je ubili?

Ah, bilaje glupa. Mislilaje, ako sam u kolicima, nema se čega bojati. A meni je sva snaga u rukama. Liama se bojala. Ali, zaboravila je da u ovih petnaest godina nije mogao ni muhu ubiti. Smijući se, uhvatila je oslonce za ruke na kolicima i podigla ih. Na oba kraja str šali su metalni klinovi kojima su bili pričvršćeni za kolica. Mogu se premjestiti na krevet ili stolac samo kada se ovo makne, a toliko sam ih puta podigla, da su krajevi oštri kao britva. Možda je time ne bih bila udarila po glavi da se nije nasmijala i nazvala nas primitivnim irskim idiotima. Ne znam. Možda ipak bih. Stvarno me razbjesnila, to mi morate vjerovati.

Zašto niste bili bijesni na Kevina? upitao je znatiželjno. Rekao nam je daje te večeri došao samo zato jer su mu platili podmetnuti požar u vašoj kući. Zašto niste i njega ubili? I ne pokušava prikriti da su vas on i njegovi prijatelji mjesecima terorizirali.

Bridey se nasmijuljila. Zar mislite da nismo to znali? Zašto bismo se skrivečki vratili u Kilkenny Cottage ako ne zato da njega i njegovu bagru uhvatimo na djelu i vas murju natjeramo da se trgnete i shvatite što ste nam mjesecima radili? Kako reče Liam klin se klinom izbija. Ne znači da smo ih htjeli pobiti ali utjerati im strah u kosti, to da.

Ali, došao je jedino Kevin? Kimnula je. Taj mali lakomi gad. Zašto bi podijelio dobru lovu s prijateljima, kada sve može srediti jednom jedinom šibicom? Ušuljao se unutra s kanistrom benzina i, kažem vam, u životu nisam vidjela nikoga tako preplašenoga kao stoje on bio kad mu je Liam stavio omču oko vrata i rekao mi da upalim svjetlo. Uže smo svezali za gredu i momakje bio uhvaćen kao muha u mreži. Jesam li vam rekla da se pomokrio? Ne.

E pa, jest. U strahu se popisao po podu.

Oko vrata ima dubok ožiljak od užeta, Bridey. Liam ga je morao prilično jako stegnuti. Kevin je možda mislio da ga želite objesiti.

Liam nema snage da bilo što čvrsto stegne rekla je mirno vraćajući naslon za ruke na mjesto. Ne proteklih petnaest godina.

Da, to stalno ponavljate promrsio je inspektor.

Pretpostavljam da će vam Kevin reći da gaje sam zategnuo. Bio je toliko prestrašen da se jedva držao na na nogama. Ali tako smo barem znali da govori istinu. Mogli smo na svakog pomisliti na gospođu Haversley... gospodina Jardinea... ali rekao nam je da je to naša vlastita nećakinja, koja mu je obećala sto funta ako zapali kuću i tako nas se zauvijek riješi.

Je li vam rekao i to daje ona organizirala taj teror?

O, da promrmljala je, zureći pokraj njega u prazno dok joj se pred očima vrtio cijeli prizor. Naziva vas irskom fukarom, rekao je i mrzi vas zbog toga što ste jadni i siromašni. Želi da nestanete iz Sowerbridgea jer je ljudi neće poštovati sve dok ste vi tu. Slabašno se nasmiješila. Rekla sam mu da joj to ne mogu zamjeriti, da sigurno nije lako kad ti rođaka uhite za umorstvo, a prema stricu i

strini ponašaju se kao da su kužni zastala je i zagledala se u svoje ruke a on je rekao da Patrickovo uhićenje nema s time nikakve veze.

Je li objasnio stoje mislio reći?

Da nas je mrzila od prvoga dana kada nas je upoznala. Odmahnula je glavom. Iako stvarno ne znam što smo joj učinili da tako ružno misli o nama.

Lagali ste svojoj obitelji, Bridey. Razgovarali smo s njezinim bratom. Rekao nam je da joj je majka napunila glavu pričama o tome kako vi i Liam plivate u novcu, da ste prodali tvrtku u Londonu i povukli se u prekrasnu seosku kuću u živopisnom dijelu Engleske kako biste vodili miran život. Mogu misliti koliko se samo razočarala kad je otkrila gorku istinu. Prema bratovim riječima, došla je sa snovima kako će u Engleskoj upoznati nekog bogataša i udati se.

Bila je zla do srži, inspektore. I nemam seja za što osjećati kriva, ona je kriva za sve. Otpočetka sam s njom bila otvorena. Živimo kako živimo, rekla sam joj, jer je Bog odlučio kazniti nas za Liamove i Patrickove grijehe, ali nećeš zbog toga nikad imati neprilika jer ovdje nitko ne zna... Možda nismo bogati kako si se nadala, ali poštene smo i dobri ljudi, a ne bude li išlo kod gospođe Lavenham, ovdje uvijek imaš dom.

Znači, znala je za stoje Patrick bio osuđen? Staričine su se usne stisnule i nakrivile. Da, i to je iskoristila protiv njega. Možete li vjerovati da se nijednom nisam pitala zašto su one jadne žene ubijene Patrickovim čekićem? Ne biste li pomislili ako znam daje moj mali nevin da ću zbrojiti dva i dva i reći, slučajnosti nema?

Bila je lukava rekao je inspektor. Cijeli je svijet uvjerala da je zanima jedino Kevin Wyllie, a Kevin Willie nije imao nikakva razloga ubiti gospođu Fanshaw. Ah, Bože, sad mi je jadnoga momka žao rekla je Bridey uz slabašan osmijeh bez obzira na to što nas je mjesecima terorizirao. Rosheen je brzo pokazala svoje pravo lice, kada je na Liamov poziv došla i vidjela Kevina, koji je ležao na podu svezanih ruku i nogu. Tada sam vidjela pokvarenost u njezinim očima i shvatila sam koliko je prijetvorna. Htjela nas je uvjeriti da nas je Kevin slagao, ali kad je shvatila da joj ne vjerujemo, zgrabila je sa stola kanistar s benzinom. Pržit ćeš se u paklu, idiote nesposobni rekla mu je. Ispunio si svoju svrhu. Zar si stvarno mislio da nešto vidim u tebi? Samo sam htjela da svi misle kako sam zaljubljena u tebe. Da nisam morala, ne bih na tebe ni sekundu potrošila.

Onda je pošla prema meni, odvrtjela zatvarač na kanistru i prolila benzin po mojoj suknji. Drsko je stajala s upaljačem u ruci i rekla Liamu da će me zapaliti ako je pokuša spriječiti da nazove svog dragoga, Jardinea. Pogled joj je otvrdnuo dok se prisjećala prizora. Naravno, nije mogla prestati govoriti.

Vjerojatno je tako uvijek kad je čovjek uvjeren u svoju pamet. Govorila je kako smo bili lakovjerni... s kakvim je užtkom izudarala one dvije starice... kako je Jeremy lud za njom... kako je bilo lako svaliti krivnju na idiota kakav je Patrick... A kada se gospodin Jardine nije javio jer se skrivao u podrumu, onako bijesna okomila se na mene, gurnula upaljač prema mojoj suknji i rekla da će nas sve zapaliti. Svi će misliti da je to Kevinovo djelo rekla je iako će i on biti

mrtav. Pola sela zna da su ga poslali obaviti posao.

I tada ste je udarili?

Bridey je kimnula. Pa nisam valjda trebala čekati da me zapali?

A Kevin je sve promatrao?

O, da, i to će reći ako me odlučite poslati na sud. Inspektor se nasmiješio. I onda, Bridey, tko je zapalio kuću?

Rosheen, naravno. Pala je i benzin se prolio po podu, a upaljač je kresnuo kad je rukom udarila o pod. Kada ga je pogledala, preko njezina staroga lica preletio je vragolast tračak. Pitajte Kevina ako mi ne vjerujete.

Već sam to učinio. Potvrđuje vaš iskaz. Neobično je jedino to što se, svaki put kad mu to pitanje postavimo, sav preznoji.

Nikakvo čudo. Svima nam je to bilo strašno iskustvo.

A kako to da vi niste izgorjeli, Bridey? Rekli ste da vam je suknja bila natopljena benzinom.

Ah, pa to mogu samo Bogu zahvaliti. Prekrižila se. Naravno, možda ima neke veze to što se Kevin uspio osloboditi pa me mogao gurnuti prema vratima dok je Liam gasio vatru svojom jaknom. Ali što se mene tiče, ja mislim daje to pravo čudo.

Bridey, lažete koliko ste teški. Mi mislimo da je Liam podmetnuo požar kako bi nešto prikrilo.

Starica je zahihotala. Otkud vam sad to, inspektore? Sto bi to mogla učiniti dva stara invalida a

da moraju skrivati od policije? Pogledala gaje stisnutih očiju. Bez obzira na to što im je jedna vještica pokušala oduzeti sina jedinca!

14 sati Petak, 12. ožujka 1999.

Jeste li što uspjeli saznati? upitala je Siobhan inspektora.

Slegnuo je ramenima. Mislimo da je Kevin morao gledati ritualno spaljivanje i da se to boji priznati jer je on sam donio benzin. Siobhan gaje slušala s nevjericom. Patolog kaže daje Rosheenina lubanja bila neozlijeđena i da nema dokaza da ju je Bridey udarila. Svi tragovi upućuju na to daje bila svezana za stup i zapaljena živa, od stopala nagore.

I to su ti dokazi koje je Liam htio uništiti?

Da.

Odjednom se počela smijati. Vi doista smatrate Irce potpuno zaostalima. Nisu li obredna spaljivanja nakon srednjega vijeka izašla iz mode? zašutjela je jedva obuzdavajući zadovoljstvo. Želite li s time izaći pred sud? Novinari će biti oduševljeni. Već vidim udarne naslove...

Na Siobhaninu licu nije se moglo pročitati što misli. Hoćete li podići optužnicu?

Ne. Kevin se drži priče kojoj su ga naučili Liam i Bridey, a patologova procjena da je Rosheen bila uspravljena kada je umrla ne bi vrijedila kao dokaz na sudu. Zasad prihvaćamo njihovu verziju o samoobrani i nehotice izazvanom požaru.

Zastao je i upitno je pogledao. Osim ako vi znate štogod drugo, gospođo Lavenham.

Nije odmah odgovorila. Je li vam Rosheen rekla daje Patrick ukrao Lavinijin nakit? upitala je naglo.

Zašto pitate?

Zato jer nikada nisam shvatila zašto ste cijelu istragu usredotočili na njega.

Njegove otiske prstiju našli smo po cijeloj kući.

Zajedno s mojima i mnogih drugih iz sela.

Ali, vi niste prije kažnjavani, gospođo Lavenham.

Ni Patrick već dugo ne bi smio imati dosje, inspektore. Od njegova posljednjeg kaznenog djela prošlo je petnaest godina. Prema engleskom zakonu dosje je otprije sedam godina trebao biti čist. Netko je gledala gaje ispitivački morao prstom pokazati na njega. Nikada nisam uspjela otkriti tko, no možda ste to bili vi? Jeste li sve svoje dokaze protiv njega utemeljili na povjerljivim podacima koje ste dobili prije petnaest godina u Londonu? Ako je tako, onda ste gad.

To ga je uzrujalo i počeo se braniti. Hvalio se Rosheen kako je nadmudrio senilnu staricu i da bi to dokazao, pokazao joj je nakit gospođe Fanshaw. Rekla je daje bio pun sebe, daje govorio o tome kako su obje starice bile tako šašave, da su mu otvorile slobodan pristup kući samo ako obavi nekoliko sitnih popravaka. Nije rekla da ih je Patrick ubio ali kada smo ispitali Patricka i kada je zanijekao daje ikada bio u Manoru ili da zna išta o nekakvom ukradenom nakitu, odlučili smo pretražiti Kilkenny Cottage i našli nakit.

Upravo ono stoje Rosheen htjela.

To sada znamo, gospođo Lavenham, a daje Patrick otpočетка govorio istinu, sve je moglo biti drukčije. Ali, nažalost, lagao je. Nevoljaje bila u tome što je kod njega bio ne samo lažni nakit koji mu je dala gospođica Jenkins, nego i prstenje koje je pripadalo staroj gospođi. Vrlo je dobro znao da mu je podvalila bezvrijedne komade pa je iskoristio prvu prigodu, pojurio na kat i uzeo nešto vrijednije. Tvrdi daje gospođa Fanshaw spavala pa joj je samo skinuo prstenje i na prstima izašao.

Jesu li Bridey i Rosheen znale daje uzeo to prstenje?

Da, ali on im je rekao da su to samo bezvrijedne imitacije koje su stajale u nekoj kutiji s drugim sitnicama. Rosheen je, naravno, znala da to nije istina, no Bridey mu je povjerovala.

Sto Jeremy kaže?

Ono što misli da želimo čuti rekao je inspektor hladno. To je čovjek bez skrupula i u Rosheen je našao srodnu dušu. Zaveo ju je obećanjem braka, a zatim je nagovorio da ubije baku i njezinu njegovateljicu kako bi se konačno dočepao nasljedstva. Rosheen nije trebao nikakav alibi o tome gdje je bila one noći nitko je nije ni pitao, svi ste bili uvjereni da je bila s Kevinom.

Da, jer smo mislili daje seks s Kevinom jedino stoje zanima složila se Siobhan. Bila je stvarno lukava. Nitko nije ni sanjao da bi se mogla spetljati s Jeremvjem. Cynthia Haversley mislila je da je jeftina droljica. Ian je mislio da je Kevin

iskorištava. Aja sam mislila da se cura dobro zabavlja.

Pa i bilo je tako. Zacrerala je sebi da će jednoga dana, kad Patricka osude ijardine naslijedi taj prokleti posjed, postati velika dama. Očito, jedini joj je cilj bio da može s visoka gledati na Liama i Bridey. Možda će vas zanimati gospoda Haversley pokazuje iznenađujuće razumijevanje za nju. Cinično je podigao obrvu. Kaže, jasno joj je kako je jedan pokvarenjak poput Jardinea mogao izmanipulirati naivnu seosku djevojku, kad je bez po muke uspijevao navesti promućurne tipove, kakvi su ona i gospodin Haversley, da progutaju sve što im kaže.

Siobhan se iznenada nasmijala. Na neki čudan način sve mi je simpatičnija. To vam je kao da se pokušavate probiti kroz zagorjeli pečeni krumpir. Kora je odvratna, ali je unutra ukusan i mekan. Voljela bih da... zašutjela je i zamislila se. Zašto su Liam i Bridey povelili sa sobom Kevina? upitala je potom.

Prema njihovim riječima, svi su se uspaničili. On se bojava da će ga, ostane li, optužiti za požar i Rosheeninu smrt. A oni su se bojava da će policija misliti da su to učinili namjerno, kako bi utjecali na Patrickovo suđenje. Tvrdi da su se razdvojili u Liverpoolu, jer ondje ima prijatelja kojeg godinama nije vidio.

A što vi mislite?

Mislimo da nije imao izbora. Pretpostavljamo da ga je Liam vukao za uže svezano oko vrata i da ga je oslobodio tek kada su bili sigurni da će se držati njihove priče.

Zašto su Liam i Bridey htjeli otići u Irsku?

Prema njihovoj ili prema našoj verziji?

Njihovoj.

Zato jer su se bojava... jer su znali da će proći vječnost prije negoli istina dođe na vidjelo... jer nisu znali kamo poći... jer je sve što su imali bilo uništeno... jer su u Irskoj kod kuće...

A što vi mislite?

Bojava su se da će Kevin progovoriti čim mu popusti prvi strah pa su zaključili da je pametnije pobjeći.

Tiho se nasmijala. Oboje ne bi išlo, inspektore. Ako su ga pustili jer su bili sigurni da će se držati njihove priče, tada nisu morali bježati. A ako su znali da se u njega ne mogu pouzdati a u to gotovo nema sumnje ako su počinili ritualno ubojstvo onda bi bio umro s Rosheen.

Što onda pokušavaju sakriti?

Vjerojatno ništa odgovorila je. Vi ste jednostavno navikli ne vjerovati im ni riječ.

Odmahnuo je glavom. Ne, nešto mora biti. Poznajem ih dovoljno dugo, točno znam kad lažu.

Neće popustiti dok ne otkrije, pomislila je. A kad dođe vrijeme, ponovno će se probuditi njegova sumnja u vezi s Rosheeninom smrću. Pa i ako...

ORiordanovi imaju jednu grešku reklaje. Od drveća ne vide šumu. Patrick već mjesecima sjedi u istražnom zatvoru jer se više bojava da će ga osuditi za ono

stoje učinio, naime za krađu, negoli za ono što nije učinio. Pretpostavljam da je tako i s Bridey i Liamom. Očajnički pokušavaju prikriti zločin koji su počinili, a ne shvaćaju da time sebi kopaju grob.

Nastavite.

Siobhan je prepredeno zatreptala kao prije Bridey. Ovo ostaje među nama? upitala je. Inače neću više reći ni riječi.

Je li protuzakonito?

O, da, ali sumnjam da će vas mnogo gristi savjest ako ne prijavite.

Bio je odveć radoznao da bi se sada povukao. No, dobro pristao je. Ostaje među nama.

Moje viđenje bilo bi otprilike ovakvo Liam i Bridey žive petnaest godina na račun engleskih poreznih obveznika. Primaju invalidninu za njegovu uzetu ruku i njezinu ozlijeđenu kralježnicu, a Patrick dobiva naknadu za skrb o njima. Usto dobivaju socijalnu pomoć, novac za stanarinu i grijanje i sve moguće druge pogodnosti. Uperila je u njega kažiprst. No, Kevin je velik kao gorila, razmeće se svojom snagom, a Rosheen je bila moje visine. Recite mi onda kako je dvoje jadnih starih invalida moglo nadjačati njih dvoje?

To vi meni recite.

Pretpostavljam daje Liam povukao uzetu ruku iz džepa i čvrsto ih stegnuo, a Bridey je skočila iz kolica i svezala ih. Bridey bi rekla daje to čudesno izlječenje. Na socijalnom bi to proglasili hotimičnom prijevarom. Ovisi o tome što mislite koliko lako engleske liječnike mogu prevariti rutinirani simulanti. Bio je vidljivo zgranut. Želite li reći da ih Patrick uopće nije osakatio? Siobhanin smijeh ispunio je prostoriju. Ne. Svojedobno, zacijelo im je bilo nešto. Smrskani zglob i napuklu zdjelicu ne možete glumiti, ali pretpostavljam da su Liam i Bridey vjerojatno produljili svoju bolest kako bi prevarili državu. Lagano je nakrivila glavu. Ne čini li vam se zanimljivim da su otišli iz Londona, od liječnika koji su ih liječili, i došli u Hampshire, gdje je Bog rekao laku noć i gdje je jedinoj osobi koja im može potpisati molbe i formulare da se izrazim pomalo drastično vijek trajanja već odavna istekao? Doktora Sama Bentleva poznajete. Vjerujete li doista da mu je ikada palo na pamet da bi dvoje njegovih pacijenata, kojima je invalidnost utvrdila vodeća londonska bolnica, vuklo državu za nos?

Isuse Bože! zavrtio je glavom. Ali zašto su morali zapaliti kuću? Zar bismo mogli naći nešto što bi govorilo protiv njih? Osim Rosheenina trupla, naravno. Otiske prstiju s Liamove desne ruke na kvaki?

upitala je Siobhan. Tragove Bridevinih cipela na kuhinjskom podu? Bez obzira na to kako je Rosheen ubijena jesu li to učinili u samoobrani ili nisu nisu mogli sebi dopustiti da to prijave jer biste vi odmah zapečatili kuću. I ostala bi zapečaćena sve dok traje istraga.

I ne bi nam trebalo dugo da utvrdimo kako njih dvoje uopće nisu invalidi.

Točno.

Pa bismo ih smjesta uhitili pod sumnjom da su počinili umorstvo.

Kimnula je. kao što ste učinili s Patrickom.

Primio je udarac s kiselim smiješkom. Jeste li sigurni u to, gospođo Lavenham?

Ne odgovorila je. Sve je to samo moje nagađanje. I sigurno ga neću ponoviti pred sudom. Ionako nije važno. Svi su dokazi nestali u plamenu.

Nije točno. Potreban je samo liječnik koji će utvrditi da su oboje pokretni kao vi i ja.

To ne dokazuje da su bili pokretni prije požara odgovorila je. Bridey će iskopati stručnjaka koji će vam ispričati neke stvari o psihosomatskoj oduzetosti, a Sam Bentley neće nikada priznati da su ga nadmudrila dva simulanta. Tiho se nasmijala u sebi. Cynthia Haversley također. Ona ih je godinama promatrala s prozora i nikad ništa nije posumnjala. Bilo kako bilo, Bridey čvrsto vjeruje u čuda i već vam je rekla daje Bog nju i Liama spasio iz pakla.

Ona me sigurno smatra potpunim idiotom.

Ne vas osobno. Takve poput vas.

Mrko ju je pogledao. Sto to sad treba značiti?

Siobhan se ponovno zvonko nasmijala. Irci Engleze već stoljećima vuku za nos, inspektore namignula mu je. A da Englezi nisu bili tako umišljeni, možda bi to bili primijetili.